Ժ. ՏԱՐԻ 2705 ԹՈՒԱԿԱՆ ՀԱՅՈՑ 30 ԱՐԱՑ 4385 6 ՓԵՏՐՎԱՐ 1893 2 ՇԱՊԱՆ 1310 ՇԱԲԱԹ

20 ՓԱՐԱ.

ՆԱՄԱԿ ԿԱՄ ՈՐ ԵՒ ԻՑԷ ԳՐՈՒԹԻՒՆ ՊԷՏՔ Է ՈՒՂՂԵԼ
ԱՌ ԽՄԲԱԳՐՈՒԹԻՒՆ
ԱՐԵՒԵԼՔ ՕՐԱԳՐԻ
Ղալաթիա, Կ. Պոլիս

درعلیه‌ده غلطه‌ده آره‌ولك غزته‌سی اداره‌سنه

Direction du journal AREVELK
Galata, CONSTANTINOPLE

ԱՐԵՒԵԼՔ
ՕՐԱԳԻՐ
Քաղաքական եւ Ազգային

20 ՓԱՐԱ.

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

Կ. Պոլսոյ համար Տարեկան [illegible] արժէք	150
» » Վեցամսեայ » »	75
» » Եռամսեայ » »	40
Օտար երկիրներ Տարեկան Ֆրանք	56
» » Վեցամսեայ »	28
Ընտիր թուղթի վրայ [illegible] տպագր. Տարեկան Օսմ. Ոսկի	2
Գաւառաց թղթատար [illegible] միօրինակ Ղրուշ	50

Խմբագրութեան ուղղուած նամակ կամ այլ գրութիւն ետ չի տրուիր։

Les annonces sont reçues
AUX BUREAUX DU JOURNAL

Կ. ՊՈԼԻՍ, 6/18 ՓԵՏՐՈՒԱՐ, 1893

ԸՆԿԵՐԱՅԻՆ ՆԻՒԹԵՐ

ՀԱՅՔ ԵՒ ՅՈՅՆՔ Ի ԲԵՐԱ

Ամեն անգամ որ Յունացմէ օրինակ բերուի յօգուտ մերազնեից, պատրաստ փաստ մ'ունի մեր կարծեցեալ «պերճ» դաս։ «Բայց ի՞նչ կ'ըսէք, եղբա՛յր, Յոյնք մեր վրայ անհամեմատ առաւելութիւններ ունին։ Մեզմէ աւելի հարուստ, աւելի ծանուցեալ, աւելի ընդարձակ յարաբերութեամբք օժտեալ, և ի Բերա մեզմէ աւելի շատուոր են։ Հարկաւ մեք չենք կրնար անոնց ըրածն ընել։»

Բայց խնդիրը գործելու կերպին վրայ է, ո՛չ թէ գործին ընդարձակութեան վրայ։ Տեսակ և ո՛չ քանակ։ Խնդիրն այն չէ որ Հայք Բերայի մէջ տասն և հինգ դպրոց ունենան ինչպէս ունին Յոյնք։ Ի Բերա Յոյնք Հայոց եռապատիկն անգամ չեն կ'ըսուի, և սակայն կը տեսնենք որ Բերայի Յունաց դպրոցներն հնգապատիկ աւելի աշակերտ ունին քան Բերայի Հայոց դպրոցներն։ Հոս ո՛չ հարստութիւնը գործ ունի, ո՛չ բազմամարդութիւնը։ Կարեւորն այն է որ ամեն թաղ իւր աշակերտները տեղաւորելու չափ դպրոց ունենայ, և Բերայի Հայք այս նախնական բանէն զուրկ են։ Բերայի հինգ դպրոցներուն մէջ բաւական տեղ չ'կայ Բերայի հայ հասարակութեան դպրոցական տարիք ունեցող մանչերուն և աղջիկներուն համար։ Այն հինգ դպրոցներու մէջ տղայք իրարու վրայ դիզուած են, (ի բաց առեալ Արուեստանոցն որ ցարդ իւր նպատակին չէ համապատասխանած)։ Իւր դպրոցական տղայքը տեղաւորելու կարողութեան մասին, Բերայի հայ հասարակութիւնը Պոլսոյ յետին թաղէն աւելի աղէկ վիճակ մը չունի այսօր։ Գում գափու, Սամաթիա, Կէտիկ փաշա, Պալաթ, Գատըգիւղ, նոյն իսկ հրկիզեալ Սկիւտար այս մասին Բերայէ աւելի բախտաւոր են․ զի գո՛նէ իրենց դպրոցական աշակերտները պատսպարելու չափ նիւթական շէնք ունին դպրոցի։

Ու թո՛ղ չառարկեն մեր Բերացի բանգէտ գործիչները թէ «Բերայի մեծ հրդեհը չենք յիշեր»։ Նախ, նոյն հրդեհէն Յոյնք Հայոցմէ աւելի վնասուեցան, անանկ որ կրակէն վնասուելու մասին երկուց հասարակութեանց մէջ համեմատութիւնը ճիշդ պահուեցաւ։ Բանն հոն է սակայն որ՝ ինչպէս ժողովրդային առածը կ'ըսէ՝ «Հարբեխոտ մարդուն համար ցուրտը պատրուակ է»։— Բերայի հայ հասարակութիւնն 1870էն առաջ ալ ետքն ալ երբեք չէ ունեցած մեծ դպրոց մը։ Այս խեղճ վիճակը Բերայի հայ հասարակութիւնն ի սկզբանէ անտի ունեցած, անոր վարժուած, երբեք հիմնական դարման մը չէ տարած անոր, թէեւ բազմամարդութեան ու հարստութեան կողմէ ի վաղուց գլած անցած է ուրիշ ամեն հայաբնակ թաղ։ Բերայի հայ վարժարանք միշտ փոքրիկ, անյարմար, ճղճիմ խեղճուկրակ շէնքեր եղած են։ Ո՛չ պատմութեան մէջ, ո՛չ կենդանի Բերացիներու յիշողութեան մէջ չենք գտներ ի Բերա Հայոց մեծ վարժարանի մը շինութիւնը, նման Գում-Գափուի, Խասգիւղի, Պալաթի, կամ Սկիւտարի Ս. Կարապետ թաղի վարժարաններուն։ Հիմա տակաւին պիտի ըսէ՞ք թէ մեք Յունաց չափ հարուստ և բազմամարդ չենք։

* * *

Եւ չմոռնանք թէ Բերայի հայ գաղթականութիւնն երեկուան դէպք մը չէ։ Պատմութենէն գիտենք թէ կամուրջին այս կողմն Հայք աւելի կանուխ հաստատուած են քան միւս կողմը, կամ գէթ կամրջին այս կողմն աւելի կանուխ յիշատակ մ'ունեցած են քան միւս կողմն։ Եթէ Սրբոյն Իմաստութեան վեհ տաճարին մէջ հայ բարեպաշտից համար մասնաւոր դուռ մը կար, այս կողմն Հայք մասնաւոր եկեղեցի ունէին, և ունին, Ս. Գրիգոր Լուսաւորիչ եկեղեցին, որոյ շինութեան 500րդ. տարեդարձն է այս տարի, ինչպէս անցեալ տարի կը պատմուէր Արեւելքի մէջ։ Ղալաթիոյ այս եկեղեցին Հայք շինած են Պոլսոյ առումէն յառաջ։ Եւ այն թուականներուն Հայք ո՛չ միայն կը բնակէին այս կողմեր, այլ և անոնց մէջ կար բանաստեղծ մը, Աբրահամ բանաստեղծն՝ եթէ չեմ սխալիր, որ հանդիսատես եղած է Ֆաթիհ Սուլթան Մեհէմմէտի փառաւոր յաղթութեան, և Պոլսոյ առումն երկայն քերթուածով մը պատմած և մեզ հասուցած է, նիւթ հայթայթելով նոյն իսկ Համմեր մեծ պատմչին Օսմ. Տէրութեան, և ի վերջոյ Պ. Շէտտիլ Միխաճովիչի, Լոնտոնի սերպ դեսպանին, որ անցեալ տարի անգլիերէն լեզուով հրատարակեց Պոլսոյ առման նորագոյն պատմութիւնն։ Հայ բանաստեղծն իւր ոտանաւորը գրեր է «Բերա կոչուած տեղն»։ Ուրեմն, հինգ հարիւր տարիէ հետէ Հայք կան ու կը բնակին Ղալաթիոյ և Բերայի կողմերն, և երբեք չեն ունեցած մեծ դպրոց մը ի Բերա, գո՛նէ տախտակաշէն դպրոց մը, այլ միշտ մանր բաներ, այժմեան Բեկայի կարգ մը տուներուն պէս։

* * *

Եւ երբ շէնքն անգամ չեն ունեցեր, կը կարծէ՞ք որ պարունակութիւնն ունեցած ըլլան։

Ես երբեք չեմ յիշեր որ Բերայի վարժարանք ուսումնական տեսակէտով փայլուն շրջան մը բոլորած ըլլան։ 1877էն ի վեր օրագրերու մէջ կը գրեմ․ անկէ առաջ ալ շատ մը թերթեր պըպտած եմ․ մանաւանդ Մ…ի լրագրոյն առաջին թիւէն սկսեալ երկու անգամ աչքէ անցուցած եմ ծայրէ ի ծայր և մանրամասնաբար․ ժամանակակից տետրակներ և պաշտօնագրեր ոչ սակաւ տեսած ու կարդացած եմ, և երբեք չեմ յիշեր որ Բերայի վարժարանք մասնաւորապէս արդիւնաւոր շրջան մ'ունեցած ըլլան, ինչպէս Խասգիւղի Ներսիսեան վարժարանն, Սկիւտարի և յետոյ Հիւանդանոցի Ճեմարանը, Գում-Գափուի և Սամաթիոյ մեծ վարժարաններն ունեցած են, և իրենց պտուղներով պարծենցած են իրաւամբ, թողլով Շահնազարեանը զոր մասնաւոր կրթարանաց կարգին մէջ կարելի է դասել։ Բերայի ուսեալ երիտասարդներէն ամենէն նշանաւորները կա՛մ մասնաւոր կրթարանի մէջ ուսած են կա՛մ առանձինն։ Այս համեմատական ամլութիւնն եւս բացատրելու համար, կարո՞ղ էք ըսել թէ «Մեք Յունաց չափ հարուստ և բազմամարդ չենք»։

Չեմ ալ յիշեր նաեւ որ միւսներէն աւելի հարուստ այս թաղին մէջ, ուր աղնուաշուքներու եւ պերճաշուքներու իրարանցում մը կայ միւս թաղերու անծանօթ, երբեք բարերար մը գտնուած ըլլայ՝ գո՛նէ իւր թաղին դպրոցական գործին մեծկակ նուէր մ'ընող։

Սկսեալ Շնորհք Ամիրայէն որուն համար կը պատմուի թէ Պոլսոյ մէջ առաջին հայ վարժարանը շինած է, քանի մը բարերարներ կը յիշուին որք մայրաքաղաքիս այլ և այլ կողմերը վարժարան շինած, կամ մանաւանդ շինութեան սատարած ըլլան։ Բերայի մէջ ո՛չ-մէկ մասնաւոր բարերար կը յիշուի։ Հոն անհատներուն անհոգութիւնն հաւասարած է հանրային անհոգութեան։ Եթէ տոկոսի անվերջ հաշիւներ կ'ուզէք, Բերա հրամեցէք։ Եթէ խոստացուած ու չշինուած մեծ վարժարաններ կ'ուզէք, աղէկը Բերայի մէջ կը գտնէք։ Խոշոր ծրագրերու մէջէն գեղեցկագոյնները միշտ Բերայի վերապահեալ են։ Եւ ա՛յս է պատճառն որ երբ լրագրաց մէջ փայլուն ծրագրեր կարդալնէդ ետեւ Բերա կ'անցնիք, կը զարմանաք թէ ա՞յս է եղեր Բերայի մատակարարութիւն բուռածն։ (*)

Անոնք որ կ'առարկեն թէ մեք Յունաց չափ հարուստ չենք, ի՞նչպէս կը բացատրեն յոյն մեծատանց հազարաւոր ոսկիներ սատարելը Բերայի մէջ և Բերայէ դուրս դպրոցներու շինութեան, մինչ շատ տարիներէ ի վեր չենք լսած բնաւ որ հայ մեծատուն մը կարեւոր գումար մը նուիրած ըլլայ դպրոցի շինութեան, կամ գոնէ դպրոցի մը եկամուտ կապելու։ Հիւանդանոցի և եկեղեցիի շինութեան համար նուիրուած գումարները շնորհակալութեամբ յիշած ենք, բայց ի՞նչպէս կը բացատրէք որ հայ մեծատուներու ներկայ սերունդն ա՛յնքան մոռացման կուտայ դպրոցական շինութիւնները։ Զարիֆի, Զաղրաֆոս և այլք (որոց դպրոցական շինութեան համար ըրած նուէրներն յիշեցինք Բերայի յոյն վարժարանաց վրայ գրելով,) իրենց հարստութիւնը միլիոնաւոր ոսկւով չեն համրեր։ Անոնց չափ հարուստ անհատներ Հայոց մէջ ալ կան, ու եղած են։ Բայց կրնա՞ք մէկ հատիկ հարուստ Հայ ցուցնել որ այս յոյն բարերարաց ո՛ և իցէ մէկուն հաւասարած ըլլայ՝ դպրոցական գործին նիւթապէս սատարելու մասին։ Իւր նիւթական յաջողութիւնը միլիոնաւոր ոսկւով համբող Հայ ունեցած ենք մեք, վա՛ռք Աստուծոյ, և ո՛չ թէ մէկ հատ։ Բայց ո՞ւր են իրենց արդիւնք։ Մէկ հատին վրայ կը խօսին այս օրերս, որ ի Փարիզ մեռաւ, և խեղճն իւր միլիոնները ֆրանքով միայն կը համրէր։ Բայց գո՛նէ այս մարդուն համար կարելի է ըսել թէ իւր ազգակիցներէն հեռի ապրած ըլլալով, մոռցեր է զանոնք։ Հապա ի՞նչ կ'ըսէք անոնց որք ո՛ և իցէ Անեմօղլուի մը հարստութիւնն ունին, աւելին ալ, ու իրենց ազգայնոց մէջ տեղ կ'ապրին, անոնց ամեն կրթական և այլ պէտքերը կը տեսնեն, ու Փարիզի Կրանտ Օթէլի տնօրէնէն ոչ սակաւ անտարբեր կը մնան իրենց Բերայի, Մարմարայի կամ Վոսփորի ապարանքներուն մէջ։ Ասո՞ր ալ պատճառն այն է որ մեք Յունաց չափ հարուստ և բազմամարդ չենք։

* * *

Զօրաւոր սեռին անտարբերութեան կարծես թէ գեղեցիկ սեռն եւս հաղորդ է Բերայի մէջ։ Եթէ խաղամոլութեան մասին աննենգ սեռը միւսին թերութիւնները կրնայ ընդօրինակել և իւրացնել, զարմանալի չէ որ հանրային գործունէութեան մէջ եւս անոր օրինակին հետեւի։ Այս հասարակութեան մէջ որոյ բարեկեցիկ դասերը բոլորովին իրենց հաճոյքին ու շահուն ետեւէ են, փափուկ սեռը կարծես իւր բուն պաշտօնը մոռցած ըլլայ։ Սկիւտարի, Օրթագիւղի, Պէշիկթաշի մէջ և այլուր Պոլսեցի Հայուհիք բարեսիրական ու կրթական ընկերութիւններ հիմնած են։ Ի Բերա՝ ո՛չ մէկ իգական ընկերակցութիւն կամ գործակցութիւն։ Բերայի Յունաց վերաբերեալ մեր Բ. յօդուածին մէջ յիշեցինք Բերայի Յոյն Տիկնանց Ընկերութիւնն, և անոր երեք ճիւղերն, Ա. Աղքատախնամ, Բ. Առողջապահական ու բժշկական և Գ. Արհեստագործական։ Ո՞ւր է այսպիսի մարմին մը Բերայի հայ տիկնանց պատուական դասուն մէջ։ Մինչ Բերայի Հայոց մէջ նուա՞զ աղքատներ, նուա՞զ որբեր, նուա՞զ անպաշտպան կիներ, նուա՞զ հիւանդներ, ցաւագարներ ու խեղճեր կան ամեն տեսակ։ Մի՛ ըսէք թէ Բերայի Հայք Թաղական Խորհուրդ մ'ունին։ Բերայի Յոյնք քանի մը հատ Էֆօրիաներ ունին, որք ճշդիւ կը կատարեն մերիններուն աղքատախնամ և բարեգործ պաշտօնը։ Բայց ա՛յլ է իգական գործունէութիւն մը։ Յոյն Տիկնանց Ընկերութիւնն եթէ քանի մը հազար ոսկի կը հաւաքէ կը մատակարարէ, թո՛ղ Հայ Տիկնանց ընկերութիւն մը քանի մը հարիւր հաւաքէր ու մատակարարէր։ Բայց ո՞ւր է այսպիսի մարմին մը, այսպիսի ձեռնարկ մը։ Ասո՞ր ալ այն պատասխանը պիտի տրուի թէ մեք Յունաց չափ հարուստ ու շատուոր չենք։ Բայց արդեօք միա՞յն չհասկցող մը թէ մեր յուզած խնդիրը քանակութեան խնդիր չէ, տեսակի խնդիր է, կամ լաւ եւս՝ հասարակութեան մը պէտքերն ըմբռնելու և անհատապէս թէ հաւաքապէս ըստ կարելոյն գոհացնելու խնդիր մ'է լոկ։

* * *

Բայց հոս չեն վերջանար այն դիտողութիւնք զորս կը ներշնչէ՝ Բերայի Հայոց և Յունաց մէջ նոյն իսկ հարեւանցի բաղդատութիւն մը։ Յօդուածնիս դժբախտաբար երկարեցաւ սակայն։ Երկայն յօդուածք չեն կարդացուիր, — Բերայի մէջ մանաւանդ, ուր երկայն գիշերներն խնկյերեկներուն չափ գրաւեալ են։

…Ցտեսութիւն ուրեմն։ Բ. Քէչեան

ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ

ԳԵՐՄԱՆԱԿԱՆ ԳՈՐԾԵՐ. — Ծանրակշիռ էր Հեռագրին երէկ բերած լուրը թէ Քափրիվի նախարարապետին ներկայած զինուորական օրէնքը քննելու համար Ռայխսթակէն կարգեալ յանձնաժողովը մերժեր է ծրագրոյն կարեւորագոյն տրամադրութիւնն, որով զինուորական ծառայութեան տեւողութիւնն երկու տարւոյ կ'իջեցուի, և ասոր փոխարէն՝ միայն կերպիւ զինուց ներքեւ գտնուող զօրաց թիւը կ'աւելցուի, ըստ կարի մեծագոյն թուով զինավարժ մարդիկ ունենալու համար առաջիկայ պատերազմին մէջ։ Կ'ըսուի թէ Քափրիվի կոմս Կայսեր հետ կը խորհի լուծել Երեսփոխանութիւնն, և նոր մ'ընտրելու համար հրաւէր կարդալ ազգին։

ԲՐՈՒՍԻԱ ԵՒ ԼԵՀՔ. —Բրուսիոյ կառավարութիւնն հարկ կը դատէ սիրաշահիլ Լեհերը Բոզէնի նահանգին մէջ, որ նախկին Լեհաստանին Բրուսիոյ ձեռք մնացեալ մասն է։ Բոզէնի կրթական վերատեսուչն, որ գերման պաշտօնատար մ'է, հրամանագրով մը կրճատած էր լեհերէնի ուսումը նահանգին նախակրթարանաց մէջ։ Լեհք բազմաթիւ գրեր ուղղեցին ի Պերլին, և կեդրոնական կառավարութիւնն այն հրամանագրոյ գործադրումը կասեցուց, խոհեմութեան և չափաւորութեան գործ մ'ընելով, առանց ականջ կախելու Պիզմարք իշխանի լրագրաց, որք կը պնդեն թէ Լեհերը սիրաշահելով Գերմանիա կը նեղացնէ զՌուսիա։ «Բայց միթէ Գերմանիա իւր երկրին մէջ անկախ չէ՞, և ո՞վ կ'արգիլէ զՌուսիա՝ Լեհերը սիրաշահելէ» կը պատասխանեն Բոզէնի լրագիրք արդար զայրոյթով, և այժ կուսան Վիլհէլմ Բ. Կայսեր արդէ հաշտարար քաղաքականութեան։

ԼԷՍԷՓՍԻ ԸՆՏԱՆԻՔԸ. —Պ. Ֆ. տը Լէսէփսի դատապարտութեան լուրն հրատարակուելէ ի վեր, բազմաթիւ նամակներ և հեռագրեր կ'ուղղուին առ Տիկին տը Լէսէփս՝ ցաւակցութեան ու մխիթարութեան։ Քոլոմպիոյ կառավարութեան Փարիզի դեսպանն ևս հեռագիր մ'ուղղեց ի Շէնէ։ Տիկին Լէսէփս սապէս պատասխանեց հեռագրով․

«Զօրավար Քոզասա, Քոլոմպիոյ դեսպանն ի Փարիզ․

«Շնորհակալութիւն ձեր համակիր արտայայտութեան համար։ Հակառակ ամենայնի, կը յուսամ որ ձեր կառավարութիւն ամեն դիւրութիւններ պիտի շնորհէ Ֆրանսայի՝ մեր սիրելի մեծանուն հալածելոյն ձեռամբ սկսուած գործն ի կատար ածելու համար։ Մեծ մխիթարութիւն մը պիտի ըլլայ այս։» ԿՈՄՍՈՒՀԻ ՏԸ ԼԷՍԷՓՍ

ԾԻԶՈՒԻԹԱՑ Ընկերութեան նորընտիր նախագահ սպանիացի Հ. Մարդէն Պապին հետ երկար խորհրդակցութիւն մ'ունեցեր է, որ Լոյոլայի աշակերտաց նոր որոշումներուն հաւաներ է։ Ըստ այս որոշմանց, նոր մղում պիտի տրուի Ծիզուիթաց գործունէութեան թէ՛ Եւրոպիոյ և թէ Հնդկաստանի մէջ։ Առաջուան դիրքը նորէն ձեռք բերելու համար մեծ ճիգեր պիտի թափեն։ Մասնաւորապէս շատ դպրոց պիտի բանան, դպրոցական գործին մեծ ոյժ պիտի տան, նոր սերունդը շահելու համար։

ՈՍԿԵՐԻՉՆԵՐՈՒՆ ուրախութիւնն առայժմ իրենց փորը պիտի մնայ։ Ֆրանսայի Գիտութեանց Ակադեմիային վերջին նստին մէջ հռչակեալ գիւտը զոր ծանուցինք արդէն՝ լոկ գիտական գիւտ մ'է, ո՛չ թէ «ոսկերչական»։ Իրաւ է որ ֆրանսացի քիմիագէտ Պ. Մուասան յաջողած է արուեստական ադամանդ շինել, որ կը կտրէ ճշմարիտ ադամանդը․ բայց այնքան դժուար գործողութեամբ որ աւելի աժան կուգայ բուն ադամանդը գնել քան այս արուեստականն։ Երեւակայել պէտք է որ Պ. Մուասան երեք հազար աստիճանի տաքութեան պէտք կ'ունենայ իր հալոցին մէջ՝ ածուխն ադամանդի կարծրութեան բերելու համար։

Պ. ԱՆՏՐԻԷՕ, (ոստիկանութեան նախկին վերատեսուչն, որ ներկայ Երեսփ. Ժողովոյ անդամ ընտրուելուն վրէժը կը լուծէ՝ Բանամայի գործոց վրայ յայտնութիւններ ընելով,) պատժական դատարանին առջեւ վատահամբաւութեան դատ բացաւ Քորսիքայի երեսփոխան Պ. Էմմանուէլ Առէնի դէմ, որ ամբաստանեալներէն մին էր և հարցաքննիչ դատաւորին կողմէ անպարտ արձակեցաւ, և անմիջապէս ետքը նախատալից յօդուած մը գրեց Պ. Անտրիէօի դէմ, իբրեւ վատ զրպարտիչ նկատելով զնա։ Պ. Անտրիէօ այս գործին առթիւ այնքան մենամարտեցաւ որ ճարահատեալ՝ անգլիական մեթոտին կը դիմէ, դատական իշխանութեան բողոք կը բանայ։

ԱՓՐԻԿԵԱՆ ԳՈՐԾԵՐ. — Հարիւրապետ Զուպովից ի մօտոյ արշաւախումբ մը պիտի կազմէ փրկելու համար Սլադին պէյն (աւստրիացի, Եգիպտոսի ծառայութեան մտած, և գերի ինկած ի Սուտան,) և ուրիշ եւրոպացիներ, որք գերի կը պահուին Օմտուրմանի մէջ։ Կը յիշուի թէ երեք տարի յառաջ այս հարիւրապետ նմանօրինակ ձեռնարկ մ'ըրած էր։ Սուաքինէ մեկնելով, մինչեւ Պէրպէր յառաջացած, և գերման հազարապետ Զէքէնտորֆի մահուան լուրը բերած էր։

(*)․ Աւելորդ է յիշեցնել թէ մեք Բերայի անցեալն ու ներկայն կը նկարագրենք։ Ապագային բանլիք չունինք։ Ու հաստատ համոզուած ենք թէ՝ Կայսերական Իրատէին շնորհուելէն ետեւ՝ Ներսեսեանը պիտի վերականգնի որպէս «Էսաեան Վարժարան»։

ԹԵՐԹՕՆ «ԱՐԵՒԵԼՔ»Ի (73)

Է. ՌԻՇՊՈՒՐ ԵՒ Է. ԼԻՏԷՆ

ՓԱՐԻԶԻ ԴԻՒՑԱԶՆՈՒՀԻՔ

ՄԱՍՆ ԵՐԿՐՈՐԴ
ՀՐԵՇՏԱԿ ԵՒ ՍԱՏԱՆԱՅ

Բիչ ատենէն Սիւզա ա՛լ պէտք չունեցաւ զայն գրգռելու, Կասթոն ինքիրմէ վազեց վտանգին առջեւը։ Կը թուէր իրեն թէ այս նոր և հրեշտային կիրք միւսէն կը բուժէր զինքը․ բայց երկուքն ալ կը սպառէին զինքը, կը սպառէին կամաց կամաց։

Յառաջ տանելով հանդերձ իր նողկալի գործը, այս զզուելի ոճիրը որ էր անասունի վերածել մարդկային արարած մը, Սիւզա երջանիկ չէր ամենեւին։

Միայն անունով ճանչցած մարդու մը վրայ կազմած եղական սէրը անծանօթ չարչարանքներ կուտար իրեն։ Նախանձոտ էր․ անդադար անոր վրայ կը մտածէր։ Սակայն ինքզինքը չէր խաբեր․ լաւ կը զգար թէ տ'Օրքա երբէք չէր կրնար սիրել զինքը։ Ամենուն պէս ան ալ պիտի խաբուէր բնականապէս երեւոյթներէն։

Լա՛ւ ուրեմն, հակառակ այս պատճառաբանութիւններուն, հակառակ ամեն բանի, ոչինչ չէր ըներ մոռնալու և ինքզինքը բժշկելու համար։

—Գոնէ զիս կը յիշէ՞, կ'ըսէր միտքէն։

Ժամանակ մը, անիկա շատացաւ երազանքով և հայեցողութիւններով․ բայց այսչափը միայն չէր բաւեր իրեն։

Ուզեց տեսնել զայն։ Անգամ մը որ այս փափագը իր սիրտը մտաւ, հզօր, անդիմադրելի եղաւ։

Տեսնե՞լ զայն․ բայց ո՞ւր, ի՞նչպէս։

Կրնար Ռօսթան կոմսին կողմէ հրաւիրել տալ զայն իր երեկոյթներէ միոյն։ Այս գաղափարն եկաւ միտքը․ անմիջապէս ի բաց վանեց զայն, պղծութեան մը պէս։

Ամենէն վատթարացած կնոջ մէջն իսկ ճշմարիտ սէրն այս անհեթեթ ամօթխածութիւններն ունի։

Անիկա ոճիր մը կը նկատէր իր տան մէջ դէմ դիմաց բերել այս երկու մարդերն որք ամբողջովին կը գրաւէին իր կեանքը։

Տ'Օրքան իր տո՛ւնը բերել տալ, միւսին կողմէ տրուած տան մը մէջ։ Տեսնել զայն սեղանի մը առջև որուն գիններուն ստակը մի՛ւսը վճարած ըլլայ։ Անոր երեւնալ միւսին քով։ Երբէ՛ք։

—Եւ յետոյ, կրնայ ըլլալ որ ճանչնայ զիս, մտածեց Սիւզա շիկնելով․․․։ Օ՛հ, ամօթէս և վիշտէս պիտի մեռնէի։

Սակայն, չուզելով հանդերձ որ տ'Օրքա տեսնէ զինքը, ճանչցուելու վախէն, չկրցաւ ինքը զայն ճանչնալու փափաքին դիմադրել։

—Ի՞նչ միջոցով։ Ի՞նչ ընելու է, հարցուց ինքնին։

Իր երեւակայութեան բոլոր աղբիւրներուն դիմում ըրաւ։

Խօսակցութեան միջոցին հեռուէ հեռու սպրդեցուցած նենգաւոր հարցումներուն շնորհիւ մանկամարդ աղջիկը կրցաւ Կասթոնէն իմանալ քանի մը պարագայներ երիտասարդին կեանքին վրայ, որ այնքան մեծ տեղ կը բռնէր հիմակ իր սիրտին մէջ։ Բայց Կասթոն ա՛լ չէր տեսներ զայն․ տ'Ակլիէռա կոմսին պէս, տ'Օրքա անյայտ եղած էր։

Ցեղակարծ պարագայ մը եկաւ ծառայել իրեն այն պահուն երբ կը յուսահատէր իր նպատակին հասնելէ։

Է

ԽՈՐՀՐԴԱԿՑՈՒՀԻՆ

Ֆէրնանտի և Ջիթելլաի հետ իր նոր տունը տեղաւորուելով, ըսինք թէ տ'Ակլիէռա կոմսը խոհեմութեամբ ճամբած էր բոլոր այն սպասաւորներն որք ծառայած էին իրեն Շանզ-Էլիզէի ապարանին մէջ։

Մէկուն համար բացառութիւն չեղաւ այս արտաքսումէն։

Էլիզապէթ, վերակացուհին, ստիպուեցաւ միւսներուն պէս հեռանալ։

Էլիզապէթ իր փառասիրութիւնն ունէր․ օր մը կ'ուզէր գաւառն առանձնանալ՝ օրինաւոր ընկերակցութեամբ ծերունիի մը որուն վերջին ժամերը քաղցրացնէր։ Իր երազն էր նաեւ գթութեան քոյր կոչել տալ ինքզինքը։

Դժբախտաբար, տակաւին բաւական հարուստ չէր այս ախորժելի կենցաղը վարելու համար։ Միւս կողմէ, շատ քաջութիւն և գործունէութիւն կը զգար յինքեն այնքան շուտ հրաժարելու համար գործերէ, այսինքն նախասենեկի խարդաւանանքներէ։

Բայց ուրիշ պաշտօն մը գտնել որ իրեն յարմարի, շատ դիւրին բան չէր։ Փնտռելու էր։ Իրեն օգնելու համար, Էնբեռիան միտքը բերաւ։

Ռօսթան կոմսին նախկին տարփուհիին իր մատուցած ծառայութիւնները լաւ ընդունելութեան մը յոյսը կուտային իրեն, բայց երբ ներկայացաւ ցոփուհիին տունը, շատ զայրացաւ իմանալով որ Էնբեռիա յանկարծ հեռացած էր Փարիզէն և Ֆրանսայէն։

Ենթադրեց թէ մանկամարդ կինը, լքուելով Կասթոնէն, և իր անձնապատուութիւն վիրաւորուելով չէր ուզեր ներկայ գտնուիլ իր ոսոխին յաղթանակին։

Էնբեռիան չգտնելով, որոշեց նոյն իսկ Ռօսթան կոմսին դիմել։

Ամենուն պէս ինքն ալ իմացած էր Լուիզ Մօպէրի կեղծ անձնասպանութիւնը։ Միանակ, երբ ամբողջ Փարիզ կը հաւատար գործաւորուհիին մահուանը, ինք միայն կատարեալ հաւատք չէր ընծայած այս դէպքին։

Միտքէն ըսաւ․

—Այն օրէն սկսեալ երբ Լուիզ Մօպէրը ապարան տարի, Պ. կոմսը ալ չգրեց ինծ, բան մը չխնդրեց ինէ, սակայն կը ցուցնէ թէ Պարոն կոմսն ա՛լ պէտք չունի իմ ծառայութեանս և թէ գեղեցիկ Լուիզը բնաւ անձնասպան եղած չէ։

Արդարեւ, Էլիզապէթ չէր ընդուներ որ, կոմսն հոն եղած ատեն, մանկամարդ աղջիկն հեռանայ ապարանէն Սէնի մէջ նետուելու համար։

Այս ամենուն մէջ գաղտնիք մը կը գուշակէր և գրեթէ թափանցած էր անոր։

Դժուարութիւն չքաշեց Ռօսթան կոմսին նոր տարփուհիին բնակարանը գտնելու համար։ Նախասենեկի սպասաւորներու հետ իր յարաբերութիւններուն շնորհիւ, կատարելապէս տեղեակ էր աշխարհիկ եւ կիսաշխարհիկ ընկերութեան մէջ անցած դարձածին։

Մնաց որ, տիկին Սիւզա տը Հոթֆօրի անունը ամենուն բերանն էր․ իր խելայեղիչ պերճանքը առարկայ եղած էր ամեն խօսակցութիւններու։ Եւ յետոյ, արեւի ճառագայթ մը արձակուելուն պէս, Սիւզա անպատճառ կ'երեւնար Պալոնեի անտառին յաճախորդներուն, թէ՛ առանձինն, թէ կոմսին ընկերակցութեամբ։

Մանկամարդ կինը ամենեւին հաճոյք չէր զգար կառքին մէջ իր քովը կամ դռնակին քովէն քալելը տեսնելով Ռօսթան կոմսին․ բայց իր հաշուին մասը կը կազմէր ամեն կերպով հանել անոր անունը և ամենուն ցուցնել յառաջաբանն տռամի մը որուն վախճանն իսկ և իսկ պիտի իմացուէր։

Էլիզապէթ օր մը տեսաւ Սիւզան, երբ սա դուրս կ'ելնէր տունէն Անտառ երթալու համար։ Նախկին վերակացուհին սքանչացաւ և ապշեցաւ միանգամայն։ Արդարեւ, իրաւունք ունէր։

—Արդեօք կը սխալի՞մ, մտածեց։ Ի՞րա՞ւ Լուիզ Մօպէրն է․ Մուֆթար փողոցին գործաւորուհին, զոր տեսայ յանձին այն մանկամարդ կնոջ այնքան գեղեցիկ, այնքան հզօր և միանգամայն այնքան անփոյթ իր կեցուածքին մէջ․․․։ Ի՛նչ, այս պչրուհին որ իր կառքին ետեւէն կը քաշէ օրուան ոսկեծաղիկ երիտասարդութիւնն, որ կարծես ստեղծուած է հրամայելու համար, որուն վայելչութիւնը ազնուական ծնունդ մը, անսահման դաստիարակութիւն մը կը յայտնէ, Լուիզ Մօպէրն է, այն խեղճ աղջիկը զոր ես ճանչցա՞յ․․․

Էլիզապէթ ի՛նչ մտածելիքը չէր գիտեր․ շատ շփոթած էր։

Այլակերպումն այնքան զարմանալի, այնքան կատարեալ էր որ ստիպուեցաւ քանի մը քննութիւններ ընել այնքան ուշադիր և այնքան մանրազնին որքան կարելի է, տարակոյսէն ստուգութեան անցնելու համար։

Եւ սակայն, Էլիզապէթ ճարտար, խորամիտ կին մըն էր և քանիցս տեսած էր Լուիզ Մօպէրը։

Ցերեւի, ձեղնայարկի խեղճ աղջկան ա՛լ գոյութիւն չունէր։ Հանգստութիւնը, դիւրակեցութիւնն ու անգործութիւնը հրաշալի արդիւնք ունեցած էին․ ձեռքերը զարգացած էին․ քալուածքը վստահութիւն, ազնուութիւն ստացած էր։

Գլուխը շնորհալից կերպով կը բարձրանար և փթթինագեղ ճակատը, սքանչելապէս խուսափուկ, խելացութեամբ կը ճառագայթէր։

Ակնարկն աւելի շարժունութիւն, աւելի զօրութիւն ունէր։

Ժպիտը, որ գրգռիչ էր, շնորհալից կը մնար։

(Շարունակելի)

ՎԵՐՋԻՆ ՓՈԹՈՐԻԿՆԵՐՆ յոյժ աղետալի եղան Հիւսիսային Ծովուն մէջ մանաւանդ։ Նորվեկիոյ հիւսիսային ծովեզերքը սուգի մէջ է. զի բաց ծովուն վրայ յանկարծ փոթորիկէ բռնուելով ընկղմած ձկնորսք նաւերուն հետ կորած են իբր 200 Նորվեկիացի ձկնորսներ։ Նորվեկիոյ և Շուէտի մէջ հանգանակութիւնք բացուեցան՝ այրիացեալ խեղճ ընտանիքներուն օգնութեան հասնելու համար։

ԱՒՍՏՐԱԼԻՈՅ ԳՈՐԾԵՐ. — Սիտնէյի նախարարութեան ընթացքին վրայ Լոնտոնի Տէյլի Թելէկրաֆ լրագիրը կծու դիտողութիւններ պարունակող յօդուածներ գրած ըլլալով, նախարարութեան ինն անդամք փոխանորդի միջոցաւ Լոնտոնի մէջ դատ բացին նոյն հարուստ լրագրին դէմ, յորմէ ամէն մին 5,000 ական ոսկի, այն է ինն մէկէն 45,000 ոսկի հատուցում կը պահանջեն։

ԼՈՐՏ ԹԵՆԻՍԸՆԻ՝ հանգուցեալ Պսակաւոր Բանաստեղծին մեծագոյն փառքերէն մին ալ այս պիտի ըլլայ որ Պ. Կլատսթոն իբրեւ վարչապետ որոշեց պսակաւոր բանաստեղծ չկարգել այլ եւս, որով Լորտ Թենիսըն յաջորդ ունեցած պիտի չըլլայ։

ՊՈՒԼԿԱՐԻԱ. — Վիճակագրութենէ մը կը տեղեկանանք թէ Պուլկարիա 1891 ին (3,154,000 բնակչօք և 96,600 քառ. քիլոմէթր տարածութեան վրայ) ունէր 326,526 ձի, 1,680,988 կով, եզ, գոմէշ, 7,060,353 ոչխար, 1,453,662 այծ և 441,062 խոզ։ Պուլկարիա ձին դուրսէն կ'առնու, և դուրս կը ղրկէ կով, եզ, գոմէշ, ոչխար և այծ։

ԵԳԻՊՏՈՍԻ ԳՈՐԾԵՐ. —Խտիւ Աբբաս փաշա անցեալ ուրբաթ դարձաւ Գահիրէ, մեծապէս գոհ ըլլալով մինչեւ Ասուան ի Վերին Եգիպտոս իւր ուղեւորութեան միջոցին ժողովրդէն գտած ընդունելութենէն, —այն խուռներամ բազմութիւններէն, այն փայլուն լուսավառութիւններէն որք կազմակերպուեցան ի պատիւ իրեն։ Մատուցեալ ուղերձներ իւր ընթացքին գովեստ կ'ընէին, և գաւառապետք և Շէյխեր բան չէին խնայած փայլ տալու Խտիւական ուղեւորութեան։ Ասով մեծապէս աւելցած է Խտիւին վայելած համակրանքը, կ'ըսեն եւրոպացի թղթակիցք, և կը յուսացուի որ այսու իւր ստացած նոր ազդեցութիւնն աւելի եւս յօգուտ երկրին պիտի կրնայ գործածել։

ԱԶԳԱՅԻՆ

ԼՈՒՐԵՐ

Երուսաղեմէն կը գրեն թէ ժառանգաւորաց վարժարանին տեսուչ կարգուած է Արժ. Կարապետ վարդապետ Կարապետեան փոխանակ Արժ. Գէորգ վարդապետ Երէցեանի, որ Երուսաղեմայ պատրիարքութեան Կ. Պոլսոյ փոխանորդութեան օգնական և քարտուղար անուանուած է։

Ուսումնական Խորհուրդն երէկ ի նիստ գումարուեցաւ Ղալաթիոյ խորհրդարանին մէջ։

Խորհուրդն առկից առաջ ընդունած էր ազգ. Նախակրթարանաց կազմակերպութեան կանոնագրոյ մը հիմնական սկզբունքներն, զորս ներկայացուցած էր Խորհրդոյ Ատենապետ Ռեթէոս էֆէնտի Պէրպէրեան, և անոր յանձնած էր ըստ այնմ խմբագրել ամբողջ կանոնագիրը։

Արդ, Ատենապետ էֆէնտին երէկի նստին ներկայացուց իբր 30 յօդուածներէ բաղկացեալ կազմական կանոնագիր ազգային նախնական կրթութեան, որ յետ ընթերցման ընդունուեցաւ։ Խորհուրդն որոշեց ի մօտոյ մատուցանել զայն Ազգ. Վարչութեան Խառն Ժողովոյ վաւերացման։

Կ. Վահան էֆէնտիի կողմէ ներկայացեալ «Մանր ուսմունք երկրագործական տարրաբանութեան և երկրաբանութեան» անուն գործին քննութիւնը որոշեց յանձնել Թորգոմեան Գէորգ էֆէնտիի։

Ցետ կանոնական գործողութեանց, որոշեց Նախակրթարանի ուսուցչի վկայական տալ Էզինէ գիւղաքաղաքի ազգ. վարժարանին դասատուներէն Սերովբէ էֆէնտի Ժամկոչեանի։

Խորհուրդն սանիցմէ դատ զբաղեցաւ նաև զանազան կրթական խնդիրներով։

Այս հինգշաբթի առաւօտ Գրնալը կղզւոյ եկեղեցիին մէջ Կիւլպէնկեան հանգուցեալ Սարգիս էֆէնտիի հոգւոյն համար հոգեհանգստեան յատուկ Ս. Պատարագ և պաշտօն կատարուեցաւ տեղւոյն ազգայնոց մասնաւոր խնդրանօք. եկեղեցին, ուր ամառնային կիւրակէ օրերը շատ անգամներ կը յաճախէր բարեյիշատակ հանգուցեալն, վայելչապէս լուսազարդուած էր, և կղզւոյն բնակիչք գրեթէ ամբողջովին ներկայ էին։

Գոհունակութեան զգացումով կը յիշենք, ինչպէս կ'երեւի մեր այս օրուան Պաշտօնական ցուցակէն, թէ Վեհ. Սուլթանն Իր բարձր գնահատութեամբ վարձատրած է հանրածանօթ Աւագ գաբտանն, «Խասեան, Ուոնեան և ընկերութեան» Ատանա շոգենաւին հրամատարը։ Վաստակաւոր նաւապետին այս արժանի վարձատրութիւն մեծ ուրախութեամբ կը լնու իր բազմաթիւ համակրողներն։

Միացեալ ընկերութեանց պարահանդէսն իր աւանդական չքեղութիւնն ու յաջողութիւնը ունեցաւ երէկ գիշեր ի Վէնառ։ Ժամ 5 ին, Թատրոնն համակ լեցուած էր հանդիսականներով, և սկզբնաւորութեան նշանը տրուեցաւ։ Կայս. Համիտիէ քայլերգը, զոր հնչեցուց նուագածուաց խումբն, յոտնկայս ունկնդրուեցաւ ու ծափահարուեցաւ խանդագին։ Ապա սկսան պարերն։

Կարգադիր մասնախումբի գործօն անդամք մեծ անձնուիրութեամբ հսկեցին մինչեւ առաւօտ, հիւրամեծար երիտասարդներու աջակցութեամբ, հանդիսին բարեկարգութեան, որ կատարեալ էր։ Նախագահն, Պ. Ֆոնի, չէր կրցած գալ յանկարծական տկարութեան մը պատճառաւ։ Պատուոյ օթեակին մէջ բազմած էին կրթական նախարարութեան կողմէ յատկապէս եկած երկու բարձրաստիճան պաշտօնատարներ։

Դատելով պարահանդէսին երեւոյթէն՝ հասոյթն անդոհացուցիչ ըլլալու պատճառ մը չունի։

Հակիրճ տպաւորութիւն մը՝ երրորդ երեսին մէջ։

Այս գիշեր տեղի կ'ունենայ Օրթագիւղի ընտանեկան երեկոյթն՝ ամէն տարուընէ աւելի սրտառուչ պատրաստութիւններով, որք գերագոյն յաջողութիւն ու փայլ կը խոստանան։

Երեկոյթը պիտի սկսի ժամ 10 ին (Ը. Ե.)։ Մուտք կէս օսմ. ոսկի։ Տոմսակներն անուանական են։

Հանդիսասրահներուն զարդարման հաւասար խնամք տարուած է չքաւորանին, տաւտաեան սեղանին, ու նուագածութեան։

Ի ստորեւ կը հրատարակենք յայտագիրն վաղուան նուագահանդէսին որ տեղի պիտի ունենայ Թէվֆիքիյէի սրահին մէջ։ Այդ յայտագիրն ինքնին ցոյց կու տայ թէ երաժշտական որպիսի հմտութեան տէր երիտասարդ արուեստագէտ, իր ընտրած գեղեցկագոյն ու դժուարագոյն հատուածներով, մեծ հեղինակներէ։ Արուեստասիրաց համար ճշմարիտ հաճոյք մը պիտի ըլլայ ներկայ գտնուիլ Սրվաճեան նուագահանդէսին, որ օտար արուեստագիտաց կողմէ կազմակերպուած պարահանդէսներու բոլոր կատարելութիւնն ու յաջողութիւնը կը խոստանայ։

ՆՈՒԱԳԱՀԱՆԴԷՍ
ՎԱՀՐԱՄ ԷՖ. ՍՎԱՃԵԱՆԻ

7 Փետրվար, Կիրակի ցերեկ, ժամը 3 Թէվֆիքիյէ

Ա. ՄԱՍՆ

1. Վէպէր։ Մեծ սօնադ լա պէմօլի վրայ — Վ. ՍՎԱՃԵԱՆ
2. Շուման։ Անտանդէ վարիասիոններով — ՍՎԱՃԵԱՆ ԵՒ ԼԱՆԿԼ
3. Բոբբէր։ Նօրդիւրն, Մազուրքա Վիոլոնսէլով — ՌՕՄԱՆՕ
4. Շոբէն։ Նօրդիւրն, Ռուպինշթայն. Էթիւտ — Վ. ՍՎԱՃԵԱՆ

Բ. ՄԱՍՆ

5. Շարվէնքա։ Ռոմանս, Տվորչաք, Տուէժէս — Վ. ՍՎԱՃԵԱՆ
6. Ֆիշէր։ Թարանթէլ վիոլօնսէլի համար — ՌՕՄԱՆՕ
7. Հիլլէր։ Տուօ Լի ցօվի որսորդութիւնը — Վ. ՍՎԱՃԵԱՆ ԵՒ ԼԱՆԿԼ
8. Լիստ։ 14րդ Հունգարական Ռափսոտի — Վ. ՍՎԱՃԵԱՆ

Ներքին լուրեր

ՍԷԼԱՄԼԸՔ. — Վեհ. Սուլթանն երէկ միջօրէին հանդիսաւոր կերպիւ գնաց Համիտիէ մզկիթն, ուր տեղի ունեցաւ Սէլամլըքի արարողութիւնը։ Վեհ. Սուլթանն Ուրբաթ աղօթքը կատարելէ յետոյ, Սէլամլըքին ներկայ գտնուող զինուորք, Ն. Կ. Վեհափառութեան հրամանաւ հանդիսաւոր անցք մը կատարեցին, յաւարտ որոյ Վեհ. Սուլթանը կայս. պալատ վերադարձաւ։

Հիւրանոցին մէջ կը գտնուէին իտալական դեսպանն, առաջին Թարգմանն ու զինուորական կցորդը, գերմանական դեսպանատան պահակ շոգենաւին հրամանատարն ու սպայք, Օսմ. կայս. Պանքային ընդհանուր տնօրէն Սըր Էտկար Վինսընթ, Պ. Պէրժէ, հոլանտական հիւպատոս, [illegible] լրագրոյ թղթակիցն և քառասունհինգի չափ օտարազգի զբօսաշրջիկներ։ Ներկայից ոմանք սենեկապետ Էմին պէյի միջոցաւ արժանացան կայսերական մեծարանաց։

ՊԱՇՏՕՆԱԿԱՆՔ. — Ուլայի երկրորդ աստիճան տրուեցաւ Թաղապետութեան Թ. շրջանակին (Սկիւտար) անօրէնի օգնական Եուսուֆ պէյի, երկրորդական վարժարանաց անօրէն Մուսթաֆա պէյի և Թնդանօթարանի հաշուակալութեան դիւանին անօրէն Հաշէմ էֆէնտիի։

Սանիյէ Միւթէմայիզի աստիճան՝ քաղաքային բժշկական վարժարանին մանկաբարձութեան ուսուցիչ Մուսթաֆա Մինիֆ էֆէնտիի և Հալէպի Պիրէճիք գաւառակին գայմագամ Ահմէտ Նազիֆ էֆէնտիի։

Սանիյէի երկրորդ աստիճան՝ Վանայ նահանգին Տէֆթէրտար Բէչիտ պէյի, Արչիպեղագոսի կղզեաց կուսակալութեան դիւանապետ Ահմէտ Բասիմ էֆէնտիի, Ճիտտէի առեւտրական դատարանին նախագահ Մահմուտ Նէտիմ էֆէնտիի, Գանտիոյի Թաղապետութեան նախագահ Ահմէտ Ֆազըլ պէյի և տեղւոյն ընդհանուր դատախազի օգնական Մուհիէտտին էֆէնտիի։

Սալիսէի աստիճան՝ Սուրրէ էմինին քարտուղար Հաֆըզ Հագգը պէյի։

Երրորդ կարգի Օսմանիյէ պատուանշան տրուեցաւ Սպարապետի Դրան ընդհանուր պիտոյից առաջին ճիւղին տնօրէն Միրլիվայ Սայիտ փաշայի։

Երրորդ կարգի Մէճիտիյէ՝ Վեհ. Սուլթանին երկրորդ Իմամ Իսմայիլ Հագգը էֆէնտիի, Ալյասօֆիա մզկիթին Շէյխ Մէհմէտ Հիլմի էֆէնտիի և Սուրրէ էմինին գործակատար Հաֆըզ Ֆէյզի էֆէնտիի։

Չորրորդ կարգի Օսմանիյէ՝ Վանայ նահանգին Մէքթուպճի Րիֆաթ էֆէնտիի։

Չորրորդ կարգի Մէճիտիյէ՝ Պրուսայի նահանգին էվգաֆի յանձնաժողովոյ անդամներէն Բագը էֆէնտիի, Սուրրէ էմինին քարտուղար Հաֆըզ Հագգը պէյի և Գանտիոյի կառավարչին օգնական Միխայիլ Ջէրօս էֆէնտիի։

Հինգերորդ կարգի Մէճիտիյէ՝ [illegible] շոգենաւին առաջին նաւապետ Ալաղ էֆէնտիի։

ՊԱՇՏՕՆԱԿԱՆ ՋԵՆՈՒՑՈՒՄ. — Երէկ, ուրբաթ, Սէլամլըքի արարողութենէն յետոյ, իտալական դեսպան Գօլօպիանօ կոմս Վեհ. Սուլթանին ներկայանալու պատիւն ունեցաւ։

ԾՈՎԱՅԻՆ Նախարար Վսեմ. Հասան փաշա տակաւին ապաքինած չըլլալով երէկ եւս չկրցաւ ներկայ գտնուիլ Սէլամլըքի արարողութեան։ Վեհ. Սուլթանը յատուկ պաշտօնատար մը ղրկելով Ն. Վսեմութեան ապարանքն՝ որպիսութիւնը հարցնել տուաւ։

ՄԷՀՄԷՏ ՓԱՇԱ, փեսայ Վեհ. Սուլթանին և կայս. առաջին Թիքնապահ, ապաքինած ըլլալով երէկ ներկայ գտնուեցաւ Սէլամլըքի արարողութեան, յաւարտ որոյ կայս. պալատ գնաց եւ շնորհակալութիւն մատոյց հիւանդութեանը պահուն իրեն նկատմամբ ցոյց տրուած կայսերական հոգածութեան համար։ Մէհմէտ փաշա արժանացաւ կայսերական մեծարանաց։

ՎԻՃԱԿԱԳՐՈՒԹԻՒՆ. — Հոլանտական կառավարութիւնը դատական գործերու վիճակագրութիւն մը յանձնած է Արտաքին գործոց նախարարութեան, որ ղրկած է զայն Դատական նախարարութեան։ Տրուած որոշման մը համաձայն՝ յետ այսորիկ նոյն կառավարութեան կողմէ հրատարակուելիք դատական գործերու վիճակագրութիւնք դեսպանատան միջոցաւ ուղղակի պիտի յանձնուին Դատական նախարարութեան։

ՀԱՆԳՍՏԵԱՆ Թոշակի վարչութիւնն իւր վերջին նստին մէջ ամսաթոշակներ յատկացուցած է 89 ի չափ որբերու, այրիներու և հանգստեան կոչուած պաշտօնէից։ Առ այդ պատրաստուած տեղեկագիրը Պետական Խորհրդոյ կողմէ քննուելէ յետոյ՝ Բարձր. Մեծ-Եպարքոսին միջոցաւ մատուցուած է Վեհ. Սուլթանին։

ԲԺՇԿԱԿԱՆ ընկերութիւնը իւր վերջին նստին մէջ դիւանի ընտրութիւն կատարելով, հետեւեալ կերպով կազմեց զայն. նախագահ՝ Զամպաքօ փաշա, փոխ-նախագահ՝ Տօքթ. Զավիձիանօ և Լատտի, ընդհ. քարտուղար՝ Տօքթ. Բառտօ, մասնաւոր քարտուղար՝ Տօքթ. Զարդարեան և Ատամիտէս, գանձապետ՝ Ցէլլա-Սուտա Ֆայիգ փաշա, գրադարանապետ՝ Տօքթ. Սմթէքուլի։

Ժողովոյ սոյն նստին մէջ, Տօքթ. Բարտօ կարդաց հանգուցեալ Տօքթ. Վուչինոյի կենսագրութիւնը, և Տօքթ. Զարդարեան՝ 1891—92 տարւոյ միջոցին ընկերութեան կատարած աշխատութեանց տեղեկագիրը, սեղմ և հրապուրիչ ոճով շարադրեալ գրուածք մը, որ, հակառակ նիւթին չորութեան, յաջողած է իր ունկնդիրները հմայել և զուարճացնել։ Տօքթ. Զարդարեան իր տեղեկագիրն աւարտեց բարեմաղթութեամբք վասն կենաց Վեհ. Սուլթանին որ այնքան կը նպաստէ գիտութեանց յառաջդիմութեան և առողջապահական ամէն միջոցներու կիրառման։

ՍԷԼԻՄ ՄԷԼՀԱՄԷ էֆէնտի, նախարար անտառաց, հանքաց և երկրագործութեան, հրամայած է որ պաշտօնատան հաշուական բոլոր գործողութիւնները պանքայի դրութեամբ կատարուին։ Այդ դրութիւն արդէն սկսուած է ի գործ դրուիլ։

ԳԱՍԸՄ ՓԱՇԱՅԻ կոյտերնները մաքրելու համար կազմեալ յանձնաժողովն կը շարունակէ իւր խորհրդակցութիւնները և փութով առաջ կը տանի, որպէսզի գարնան անմիջապէս շինութեանց ձեռնարկուի։

ՀԱՄԱԶԳԱՅԻՆ Անկելանոցին կառուցման գործողութիւնք, որք ձմեռուան պատճառաւ դադրած էին, վերըսկսած են։ Այժմ հիմերու հաստատութիւնք կը կատարուին։ Յանձնաժողովն անցեալ օր Շիշլի երթալով տեղւոյն վրայ քննութիւններ կատարեց։

ՏԻՄԷԹՕԲԱՅԷՆ կը գրեն թէ անցեալ ուրբաթ գիշերուընէ ի վեր երկրաշարժի ցնցմունք կ'զգացուին։ Առաջին անգամ որոտում մը լսուելով, անոր յաջորդեր է սաստիկ ցնցում մը։ Գետակներու սառոյցները պայթեր են շառաչաձայն։

ՏԱՐՏԱՆԷԼԻ մէջ Եասէֆ անուն մրգավաճառ մը անփոյթ լեզու մը գործածած ըլլալով, առժամեայ բերդարգելութեան դատապարտուած է ի Միտիլլի։

ՊԱՇՏՕՆԷԻՑ ԴԱՏԱՍՏԱՆ. — Կարնոյ Թօրթում գաւառակին նախնական դատարանին նախագահ Թահիր էֆէնտի, առաջին քարտուղար Բամիզ էֆէնտի և անդամ Վարդան էֆէնտի, կ'ըսէ «Հագիգաթ», օրինաց հակառակ ընթացից մէջ գտնուած ըլլալնուն համար դատաստանի ենթարկուած և յետ դատավարութեան անպարտ արձակուած էին։

Ձեռնհաս իշխանութիւնն յետ քննութեան այդ որոշումը բեկած և այդ գործին վերաբերեալ թուղթերը վերադարձուցած է վերստին քննութիւն կատարուելու համար։

—Նոյն թերթը կիմանայ թէ Եաֆաֆ Նախիյ ու նախնական դատարանին նախագահ Մուսթաֆա էֆէնտիի դէմ բողոքուած է, յայտարարուելով թէ օրինաց հակառակ ընթացից մէջ կը գտնուի։

ՅՈՒՆԱՑ Պատրիարքարանի խառն ժողովն որոշած է եկեղեցեաց մէջ նպաստներ հաւաքել՝ Զանթաի ու Սամօթրաքէի երկրաշարժէ վնասելոց ի նպաստ։

ԱՏԱՆԱՅԻ նահանգին մէջ գտնուած Չուքուր Օվա անուն գետինն, որ մէկ միլիոն հարիւր հազար արտավար տարածութիւն ունի, մաքրելու և ոռոգելու համար մենաշնորհ խնդրած են ճարտարագէտ Պ. Շնայտըր և Բախթիմ էֆէնտի։ Հանրօգուտ շինութեանց ժողովն նկատողութեան առած է այդ աղերսագիրը և քննութիւններ պիտի կատարէ։

ԻՐԱՒԱԳԻՏԱԿԱՆ վարժարանի մասնակի քննութիւնք պիտի սկսին մէկ քանի օրէն։

ԱԴՐԻԱՆՈՒՊՈԼՍԷՆ կը գրեն թէ օդերը բացուած են։ Այս տարի այդ կողմերն եւս սաստիկ ձմեռ ըլլալով ջերմաչափը զերոյէն վար մինչեւ 22 աստիճան իջեր է։ Ցուրտին սաստկութենէն բաւական մարդիկ ձիւնի տակ մնալով սառեր ու գայլերու կեր եղեր են և շատերուն ալ ոտքը, ականջը սառեր է։

ԿԱՐՆՈՅ մէջ ձմեռուան սաստկութենէն հացի գինը երեսուն փարայէն յիսուն փարայի բարձրացեր է։

ՊԷՐՈՒԹԻ մէջ երեւան ելած ժանտատենդը (թիֆօ) ձեռք առնուած միջոցներու շնորհիւ բոլորովին անհետացած է։

ԴԱՄԱՍԿՈՍԷՆ Պալպէքի ճամբով ի Հոմս և անտի ի Հալէպ և ի Պիրէճիկ երկաթուղի մը շինելու համար Պ. Քաքուալի կողմէ խնդրուած մենաշնորհին վերաբերեալ պայմանագրութիւնն ու յանձնառագիրը կը քննուին Նախարարաց Խորհուրդին մէջ։

ԿՐԷՏԷԻ մէջ վերջին օրերս տեղատարափ անձրեւներ տեղալով գետերն յորդեր են և այդ պատճառաւ վարուցան չեն կատարուեր։ Ծովու վրայ եւս սաստիկ փոթորիկներ ծագած են։

ԱՐԿԱԾ. — Երէկ, ի Ջաթլատը Քաբու, Էմինէ անուն փոքր աղջիկ մը փայտերու կոյտի մը վրայ ելած կը խաղար, երբ փայտերն փլան և աղջիկը տակը մնաց։ Հօն գտնուողներն օգնութեան փութալով ազատեցին աղջիկն, որուն գլուխը փայտի կտորէ մը վիրաւորուած ըլլալով արիւն կը հոսէր, և հարկ եղած դարմանները եղան։

ԸՆԴՀԱՐՈՒՄԻՆ ՀԵՏԵՒԱՆՔՆԵՐԸ. — Մարսիլիայէն փետրուար 12 թուականով կը գրեն թէ Ֆրէսինէ ընկերութեան «Թապոր» շոգենաւը, որ Պոլիս կուգար քանի մը չափ ուղեւորներով և լեցուն բեռով, Ճենովայի նաւահանգիստին մէջ վար դրուեր է, սոյն քաղաքին առեւտրական դատարանին մէկ վճռոյն համեմատ, «Ֆամիկլիա» առագաստանաւին նաւայարդարներուն բողոքին վրայ։ Այս առագաստանաւ ընկղմած էր Նիսի մօտ, «Սէն-Մարք» շոգենաւին հետ բախելով, որ նոյնպէս կը պատկանի Ֆրէսինէ ընկերութեան։ Սա երաշխաւորութիւն մը ընծայած էր՝ մինչեւ որ դատը վերջանայ. բայց իտալացիները կը պահանջէին որ հարիւր հազար ֆրանք վճարուի։ Ընկերութեան մերժումին վրայ, իտալացի նաւայարդարները արգելքի տակ դնել տուին «Թապոր»ը։

Այնքան չէր սպասուեր այս անհաճոյ անակնկալին որ վերջերս «Էօքսէն» շոգենաւը, որ Արեւելքէն կուգար, բնաւ անհանգիստ չէր եղած Ճենովայի նաւահանգիստին մէջ։ Այս միջոց ապօրէն կերեւի. «Ֆամիկլիա»ի տէրերը «Սէն-Մարք» շոգենաւէն զատ ուրիշ շոգենաւեր արգիլելու իրաւունք չունին։ Սպասելով որ այս կէտ լուսաբանուի, Ֆրէսինէ ընկերութիւնը փետրուար 12 ին «Սէն-Մարք»ը ղրկեց ի Ճենովա՝ «Թապոր»ին տեղն անցնելու համար, որպէս զի միւսը շարունակէ իր ճամբորդութիւնն՝ յեղակարծօրէն ընդմիջուած։

ԱՒՍՏՐԻԱԿԱՆ շոգենաւ մը որ անցեալ շաբթու Թրիէսթէ կ'ուղեւորէր, Հանիոսի աղջիւ կեցած պահուն մէջը հրդեհ ծագեր է, սակայն ժամանակին առաջքն առնուեր է։ Բեռներու մէկ մասը վնասուեր են։

ՍԷԼԱՆԻԿԷՆ կը գրեն թէ նահանգին մէջ գտնուած Օնրէվէ լիճն, որուն շուրջն ութ ժամէն կը դարձուի, սկսած է չորնալ և լիճին այլեւայլ տեղերը կղզիներ ձեւանալու վրայ են։

ԽԱՐԴԱԽՈՒԹԻՒՆ. — «Սապահ» կը պատմէ թէ Պիրէօն բնակող օսմանեան հպատակ մարդ մը Պիրէօնի ու Աթէնքի օսմանեան հիւպատոսին ստորագրութիւնը կեղծելով, չորս հարիւր ֆրանք չորթեր է հիւպատոսարանին դրամական գործերը կատարող վաճառականէն, բայց փախչելու համար շոգենաւ մտնելու պահուն՝ հիւպատոսարանին պահանջմամբ՝ ձերբակալուեր է ոստիկանաց կողմէ։ Այդ մարդ ընդհանուր դատախազութեան յանձնուեր է հարցաքննութեան ենթարկուելու համար։

ՕՍՄ. ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ նորակազմ ընկերութեան վարչական խորհրդին պիտի անդամակցին, ի միջի այլոց, Սըր Էտկար Վինսընթ, Պ. Լա Ֆիւանդէ, Պ. Ֆօնի և Պ. Քայլարտ։

ԾԽԱԽՈՏԻ Ռէժիի հասոյթք, վերջին յունուար ամսուան մէջ, եղած են 163 000 օսմ. ոսկի, այսինքն նախորդ տարւոյ միեւնոյն ամսուան հասոյթէն հաւասար։

ԱԶԴ

Թրքերէն կրելով և ՏԻԳՐԱՆ ԿԻՒՄԻՒՇԿԵՐՏԱՆ բառերով փորագրուած կնիքս, թէեւ ո և է առեւտուրի և գործառնութեան մէջ երբեք գործածած չեմ, սակայն այս անգամ կորսնցուցած ըլլալուս պատճառաւ, ո և է արժէք և զօրութիւն չունի այլ եւս. եթէ որ և է թղթի, մուրհակի և խրաց վրայ կնքուած գտնուի՝ անարժէք և անվարկ ըլլալը կը ծանուցուի։

ՏԻԳՐԱՆ ԿԻՒՄԻՒՇԿԵՐՏԱՆ
Կ. Պոլիս, 5 փետրվար 456

ՀԵՌԱԳԻՐ

ԱՅՍ ՕՐՈՒԱՆ

ՓԱՐԻԶ, 16 Փետր. — Բանամայի խորհրդարանական յանձնաժողովն 7 ի դէմ 17 քուէով որոշեց առժամանակեայ տեղեկաբեր մը կարգել, շարունակելով հանդերձ իւր աշխատութիւններ։ 27 քուէով տեղեկաբեր կարգեցաւ ատենապետ Պ. Պրիսոն։

— Պ. Շ. տը Լէսէբս ցերեկն իւր հօր քով անցունելէն եաեւ, (որ կարօտցած էր իրեն և կը գանգատէր թէ չի գար զինք տեսնելու,) դարձաւ Քօնսիէրժըրիի բանտն, ուստից ի մօտոյ Եղեռնադատ Ատենին առջեւ պիտի ներկայանայ։ — Պ. Քօթիւ Լոնտոն և Վիեննա գնաց, ուստի Ֆրանսա պիտի դառնայ։

— Երեսփ. Ժողովն 145 ի դէմ 307 քուէով 10 ֆր.ի տուրք մը դրաւ տուներու մէջ գործածուող ամէն դաշնակի վրայ։ — Ժողովն ի նկատ առաւ Բանամայի պահանջատեարց խնդիրն, և որոշեց թէ ի՛նչպէս պիտի գանձէն իրենց առնելիքը։ Մրագիր մ'ընդունեց, որով ամէն պահանջատեարց կողմէ ընտրական եղանակաւ մը գործն յառաջ վարել կը տրամադրուի, փոխանակ անհատական դատավարութեան, որով Ընկերութեան գոյից մեծագոյն մասը պիտի վճարէր ամէնէն առաջ դատ բացողներուն միայն։

ՊՈՒՔՐԷՇ. — Կ'ըսուի թէ Պերլինի բրաւագիտական համալսարանն, որոյ վճռոյն ենթարկուած էր Զաբբայի ժառանգութեան խնդիրն, Ռումանիներուն իրաւունք տուեր է։ — Որսորդ զինուորներու վաշտն արքունի հրապարակին մէջ ներկայացաւ գահաժառանգին, որ այս վաշտին հրամատար կարգեցաւ։ Կարօլ Թագաւոր հռանդնալից բանախօսութիւն մ'ըրաւ այս առթիւ։

ԼՈՆՏՈՆ. — Զատկի տօնին առթիւ երբ Խորհրդարանը մի քանի օր կը դադրի, Լորտ Սալզպըրի պիտի երթայ Իրլանտա, Իրլանտայի այն մասն ուր բնակեալ է անգլեւսաքսոն գաղթականութիւն մը ոչ-իրլանտացի, և հոն ճառեր պիտի խօսի ընդդէմ Պ. Կլատսթոնի ծանուցեալ ծրագրոյն։

— Աֆղանստանի էմիրն այնքան հիւանդ է եղեր որ այլ եւս պետական գործերով չի պարապիր։

ՊԵԼԿՐԱՏ. — Սքուբչինան գումարուելուն պէս պիտի քննէ Նիշ-Բրիշտինայի երկաթուղւոյն ծրագիրն, որով Ռումանիոյ երկաթուղիք Սերպիոյ երկաթուղեաց հետ պիտի կցուին։

Սակարան

ՂԱԼԱԹԻԱ, 6 Փետրուար

ԸՆԹԱՑՔ ՓՈԽԱՆԱԿԱԳՐՈՑ

3 ամիս Լոնտրայի վրայ	110 5/8
3 » Փարիզի »	22 67 1/2

ՕՍՄԱՆԵԱՆ ՔՈՆՍՕԼԻՏԷ

Երէկ երեկոյ գոց. (Միաց. Դ. Ամբ.)		24 23 1/2
Բեռայի մէջ	»	— —
Առաւօտուն բացուեցաւ	»	24 25 1/4
Սէս օրին		24 23
Թամիկլամը Օսմանիյէ երէկ երեկոյ		84 28
»	» ժամ 5 ին	— —

ԸՆԹԱՑՔ ԱՐԺԵԹՂԹՈՑ

Փոխառ.	Թիւն	Սէրի	56 1/4
»		»	33 1/4
»	C	»	24 25 1/4

ԲԱԺՆԵԹՂԹՈՑ

Սօսիէթէ Ժէնէրալ	Անգլ. Լ.ս.	5 12
Քրէտի Ժէնէրալ	»	7 30
Պանք տը Փօնս.		4 26
Կօն. Շանժ է Վալէօր	» »	4 25
Րէժի	»	16 22
Թրամուէյ	» »	592
Րումէլիի Երկաթուղի	Ֆր.	94
Բաժնեթուղթ Լաւրիոնի		70

ԿՐՕՆԱԿԱՆ

ՍՈՒՐԲ ԺՈՂՈՎ Կ. ՊՈԼՍՈՅ

Այսօր տօն է «Կոստանդնուպոլսոյ Ս. Ժողովոյն, հարիւր յիսուն հայրապետացն»։ Նիկիական ժողովէն հազիւ թէ վաթսուն տարի անցած էր, ահա մէկ ուրիշ մոլորութիւն գրեթէ բովանդակ քրիստոնեայ աշխարհն ուզը գրաւեց։ Արիոս թէեւ դատապարտեցաւ, սակայն իւր աղանդ ոչ թէ միայն չդադարեցաւ, այլ և զօրացաւ յանկարծ, վասն զի Արիոսեանութիւնը պաշտպանութիւն գտաւ, մանաւանդ Վաղէսէ որ դատապարտեց և տանջանաց ենթարկեց այն նշանաւոր անձերն, որք տակաւին պաշտպան կը հանդիսանային ուղղափառ քրիստոնէութեան։ Երբ այսպէս Արիոսեաններն էին զօրացած, ահա Մակեդոն՝ Կոստանդնուպոլսոյ Պատրիարքը հռչակեց թէ Հոգին Սուրբ ոչ Աստուած չէ, և հերքեց Արիոսեանց հաւատոյ սա հանգանակը «Ի ձեռն Որդւոյ փառք Հօր և Հոգւոյն»։ Մակեդոն կը պնդէր թէ մէկ հատ Աստուած կայ և ա և է աստուածային անձնաւորութիւն և միութիւն չէր ընդունէր։ Այս երկու մոլորութիւնք կարծես բաւ չէին, Ապողինարեան և Եւնոմեան աղանդներն սկսան արծարծիլ։ Ապողինար կը քարոզէր թէ «Բանն՝ Աստուած եղաւ ի Քրիստոս և թէ նորա մարմինը երկնքէն բերուեցաւ»։ Նաև Ապողինար Երրորդութեան մէջ սանդուխ աստիճան գնելով կը դաւանէր թէ Հայր է ամենամեծ, Որդին մեծագոյն և Հոգին մեծ։ Իսկ Եւնոմեանք կը պնդէին թէ «Հոգին ոչ ելանէ ի Հօրէ, այլ յՈրդւոյ միայն»։

Շփոթութիւնք այնչափ շատցան և աւելութիւնն այնքան արծարծեցաւ քրիստոնէից մէջ, որ կռապաշտք իրարու կը զրուցէին. «Սա այն կրօ՞նն է, որոյ նշանաբանը կը քարոզուէր երբեմն թէ «Սիրեցէք զմիմեանս»»։ Ի զուր ուղղափառ քրիստոնեայ պերճախօս քարոզիչ բերաններ կը պատասխանէին. «Այդ իսկ կը վկայէ թէ մեր կրօնն ճշմարիտ է, վասն զի հակառակ այսքան անհաշ վէճերու և շփոթութեանց, ամենուրեք կը գտանին. ահա ուրեմն Աստուծոյ մատը կայ այս յաջողութեան մէջ»։

Այլուր ուրեմն Աստուած ողորմեցաւ, վասն զի Վաղէսի յաջորդեց Մեծն Թէոդոս, որ վճռելով վերջ տալ այլ եւս բոլոր մոլորութեանց, հրամայեց որ բոլոր ուղղափառ եպիսկոպոսներն իրենց աթոռէն գալով դան գումարին ի Կ. Պոլիս։ 381 ին հարիւր յիսուն հայրապետներ ժողովեցան, որոց գլխաւորներն էին Կիւրեղ Երուսաղեմի, Տիմոթէոս Աղեքսանդրիայի, Մելիտոս Անտիոքայ, Գրիգոր Նիւսեայ, Դամասոս Հռոմայ։ Սոքա միաձայն դատապարտեցին թէ Մակեդոնը և թէ միւս աղանդաւորները։ Հաստատեցին վերստին Գրիգոր Աստուածաբանն իւր պատրիարքական աթոռին վրայ, որ պաշտօնանկ եղած էր և իրեն յաջորդած էր Մաքսիմոս, թէեւ Գրիգոր յետոյ կամովին հրաժարեցաւ և գնաց յիւր սեպհական աթոռն Նազիանզու։

Ժողովը մակեդոնեանց դէմ վճռեց թէ Հոգին սուրբ Աստուած է, հաւասար Հօր և Որդւոյ, Եւնոմեանց դէմ, թէ Հոգին ի Հօրէ ելանէ, Ապողինարեանց դէմ թէ Յիսուս «Մարմնացաւ հոգւով սրբոյ ի Մարիամայ կուսէն»։

Կաւանդուի թէ մեր Մեծն Ներսէս կաթողիկոսն այդ ժողովոյ մասնակցած է։ Թէեւ յիշատակութիւն չկայ Յոյն բնագրին մէջ, այլ որովհետեւ Յունաց նշանաւոր Պատրիարքն Փոտ, որ Յոյն եկեղեցին բաժնեց Լատին եկեղեցիէն, գրած է առ մեր Զաքարիա կաթողիկոս, թէ Ներսէս մասնակցած է այդ ժողովոյ, երբ մեծն Թէոդոսի հրամանաւ իւր աթոռէն վերադարձաւ, ուստի յետոյն ժամանակաց մէջ քիչ մը հաւանական թուեցաւ այդ կարծիք։

Այս ժողովն ունի եօթն կանոններ. 1. Հաստատուն պահել Նիկիական հանգանակը. 2. Իւրաքանչիւր եպիսկոպոս ըստ իւր խոճին հովուելու է իւր վիճակը. 3. եպիսկոպոս մը եթէ կրօնապէս ամբաստանուի, դատուելու է յատենի Գաւառ. ժողովոյ եպիսկոպոսաց. 4. Նոքա ընդունուին ուղղափառ որ կը խոստովանին զՍ. Երրորդութիւն. 5. Կ. Պոլսոյ եպիսկոպոսը պատուով երկրորդ ըլլայ յետ Հռոմայ. 6. աղանդաւոր եպիսկոպոսներն ու իրենց ձեռնադրածներն կարգընկեց ըլլան. 7. վասն հաստատութեան հանգանակին Կ. Պոլսոյ ժողովոյն։

ՆԱՀԱՊԵՏ (*)

(*) Տեղական թերթ մը կարծած է թէ Նահապետ և Կունծիկ [illegible] միեւնոյն անձ են։ Այսքան ծրի և զուարճալի ենթադրութիւն մը հերքման իսկ չի կարօտիր։ Ն.

ՄԻԱՑԵԱԼ ԸՆԿԵՐՈՒԹԵԱՆՑ ՊԱՐԱՀԱՆԴԷՍԸ

Տասը տարի վերջը, նորէն կը գտնենք զիրար ի Վէռսի, այն վաղեմանոթ Թատրոնին մէջ ուր 1883էն առաջ կը սարքէին կրթական ընկերութեանց ու Հիւանդանոցին պարահանդէսները։ Տեսակ մը հրապոյր կար, կարծես, այս վերադարձին մէջ՝ անոնց համար որք կը յիշէին այդ հին օրերու փայլն ու ոգեւորութիւնը։ Նոյնը, թերեւս աւելին իսկ գտնելով երէկ գիշեր ալ, առանց սակայն նորութեան, որ մեծագոյն հմայքն էր մեր առաջին պարահանդէսներուն։ Հիմակ, այդ հանրային մեծ երեկոյթը վերածուած է կաղապարի մը որ գիտես թէ ինչ պիտի արտադրէ․ սկսեալ նախորդ երեկոյեան պատրաստութիւններէն, Բերայի չիտակ ճամբուն վրայ, մինչեւ մեծ դահլիճին կրկնապատկուող ոգեւորութիւնն և առատութեան խօլ պարերն ու մեկնումն, որոյ յայտագրի մը պէս տպաւորուած են ամենուն մտքին մէջ, գործադրութեանն [illegible]։ Ոչ միայն պալօյը, պալոյին, դիմակաւորն և անդիմակն յստակ կերպիւ գիտեն կանխաւ թէ ինչպէ՛ս պիտի անցունեն այդ ուժ ժամերն, այլ օրագրութիւնն իսկ գիտէ թէ ինչ պիտի արտադրէ յաջորդ առաւօտուն, — պարահանդէսին նկարագրութիւնն այլ եւս հեռագրի մը կամ նոր լուրի մը շահեկանութիւնը չունենալով իրեն և իր ընթերցողներուն համար։

Շահեկանութիւնը, — եթէ կայ տակաւին, — այս անգամ տեղւոյ փոփոխութիւնն էր, որ կարծուածին չափ չեղաւ աննպաստ։ Արուեստական ճաշակ ու աշխատանքի յօժարութիւն միացած՝ որքան որ կրնային պճնազարդել Վէռսիի ընդարձակ սրահն ու փոքրիկ սիրուն օթեակները, որքան որ կարելի էր սփռել օծուներ, առատ լոյս տալ ու լոյսին հետ ալ պէտք եղածէն քիչ մը աւելի ջերմութիւն, — չմոռնալով դալարազարդ աւազանը, հայլիները, դաշնիները, ծաղկեփունջերը, — ամեն բան վերջապէս կատարուած էր կանոնաւորութեամբ։ Եւ երբ, սրահն համակ մերկացած իրական պարահանդէսի անհրապոյր կերպարանքը, կարելի եղած վայելչութիւնը կը ստանար, յանկարծ բարձրանալով իր մակարդակէն, չէր նմաներ գիւղական խոշոր հին տան մը, զոր տօնական գերդաստան մը կը հարկադրի փարձել յանկարծ ու կահաւորել ամէ յափուն, հարսանեկան հանդէսի մը համար զոր կատարելու տեղ չունենի, իր գեղեակը մոխիր դարձած ըլլալուն։

Այսպէս, Վէռսի կը դիմէին ու կը բազմէին երէկ գիշեր մեր ամենէն պերճ ընտանիքներն ալ, առանց վարանելու թէ Նոր Թատրոնին մարմարեայ լայն աստիճաններն ու չքնաղազարդ գաւիթը չպիտի գտնէին մուտքի պահուն, ոչ ալ թաւշապատ հանգստաւէտ օթեակներն որք այնքան քիչ անձկապէս կը թողուին սրահին ու իրենց միջեւ։ Արդուզարդերը՝ նոյն խնամքով, ճոխութեամբ ու գեղեցկութեամբ կատարուած, քիչ մը բարձրը կը մնան այս անգամ, գրեթէ սաւերի մէջ, ու կիսապսակ մը կը կազմեն սրահին վրայ։ Վարը, կուլայ, կը խմբուի, բազմութիւնը ժողովրդեան, շատ մը դասակարգեր իրար խառնուած՝ նոյնաձեւ հանդերձին շնորհիւ, ու փափուկ սեռը, իր սովորական դարձած ծպտումներովը, սիրուն կիներ՝ սեւ, թանձր սօդինօներու տակ սքօղուած, ու տղեղներ, ամեն տարիքէ, գոյներու և տարազներու թարմութեամբ, անուշաբոյր մետաքսներով, ժանեակներով, ժապաւէններով հմայելով անփորձներուն աչքը, — եթէ ոչ սիրտը, — գիշերուան մը համար։

Այս տարի, — բարեբաղդաբար իրենց ու դժբաղդաբար ընկերութեան համար, — այնքան հոծ չէր սրահին բազմութիւնը, այնպէս որ պարերը տեղի ունեցան շատ հանգիստ կերպով։ Նոյն աշխոյժը, նոյն զուարթութիւնը։ Եթէ հարկ է անակնկալ մը ստեղծել այս պարահանդէսին մէջ անցած դարձածներէն, արտաքուստ այդ անակնկալը ընծայեցին Թունուզեա կրկէսին մարմնամարզիկներն իրենց վարժ փորձերով․ բայց ամեն հանդիսական՝ քիչ շատ գտաւ անշուշտ իր անակնկալն այն հարիւրաւոր սօդինօներուն մէջէն որք յոգնիլ չէին գիտեր՝ պարելէ, խօսելէ, հետաքրքրելէ։ Այդ կանացի խուզարկումին, անընդհատ պարերուն ու խաղերուն մէջ, կարճ, շատ կարճ անցաւ գիշերը, անդիմադրաբար բերելով արշալոյսին ուրուն առաջին տկար ճառագայթները բաւական եղան ցրուելու բոլոր այդ պարողներն ու դիմակները։

Հրատարակուեցաւ ՍՐԲՈՒՀԻ ՄԱՅՐԱՊԵՏ ՏԻՒՍԱՊԵԱՆԻ ԿԵՆՍԱԳՐՈՒԹԻՒՆԸ ի Դպրոց Մարգարեանէ, մայրապետին լուսանկար պատկերովը։ Դպրոցին հաստատուելը չիբիմ մը պիտի կանգնուի բարեխնամ կնոջ գերեզմանին վրայ։ Այս նպատակ զրգով մըն է որ ամեն մարդ գնէ սոյն գրքոյկէն։ Կեդրոնատեղին է Զարդարեան գրատունը, կը գտնուի նաեւ ամեն գրավաճառաց քով։ Որբանոցին կնիքը չկրող օրինակներն անվաւեր են։ Գին 5 ղրուշ։ 393 16—20

ԹԷ ԻՆՉՈ՞Ւ

ԿԸ ՍԻՐԵՄ ԺՈԼԻՆ ԵՒ ՈՉ ԺԻՒԼԻՆ

Ինչո՞ւ աչք տնկած էք Ժօլիիս։

Պզտիկ շուն մը շա՞տ կը տեսնէք ինծ․ երբ աշխարհիս վրայ իրմէ զատ մխիթարութիւն մը չունիմ․ ընկեր կ՚ապրեցնիմ․ Ժօլի՞ն ինծ անարժան կը սեպէք թէ զիս Ժօլիէն։ Ինչ ալ որ ընէք չը պիտի բաժնուիմ իրմէն, զի կը սիրեմ զինքս, ոչ, ահա աւելի գիրկս նստած երեսս ի վեր կ՚դիտայ․ թաթիկները սիրեմ, ի՛նչ ալ թոմբուլ բումբուլ․ հապա աչուկնե՛րը։

Չէք գիտեր թէ ի՛նչ անգին գոհար մ՚է ջնիկս․ արշալոյսին կ՚արթննայ․ սենեկիս մէջ լուռ ու մունջ կը ճեմէ քիչ մը․ յետոյ փոքրիկ կաղկանձիւններ, դրան ճանկռտուքներ․ քանի մը անգամ անկողնիս շրջանը, և երբ կը տեսնէ որ ժամանակը կ՚անցնի և ես դեռ արթննալիք չունիմ, կսկսի ձայնակցել փողոցի շուներուն և ամբողջ սենեակս լեցնել իր զանգակաւոր հաչիւններով։

Լրագրավաճառ մ՚եմ, խանը կը պառկիմ․ արհեստս չը ներեր որ ուշ ելլեմ անկողնէս, բայց առտուանց մինչեւ իրիկուն ոտքին միսն ուտող մարդ մը ի՞նչպէս առաւօտուն կանուխ արթննայ։ Կամայ ակամայ կ՚ելլեմ անկողնէս, երեսս կը խաչակնքեմ, լաթս կը հագուիմ—եթէ իրիկունէ հանուած եմ, ինչ որ շատ քիչ անգամ կը պատահի—կը լուացուիմ․ Ժօլիիս կեբակուրը կուտամ կը գգուեմ, կը սիրեմ, կը համբուրեմ, զինքը բանով մը կ՚զբաղեցնեմ և ես գաղտագողի դուրս կը նետուիմ, մատուըներովս ականջներս խցելով, որ չը լսեմ սիրելի Ժօլիիս ողբերը, լացերն ու կաղկանձիւններն իմ ետեւէս։

Ալ այնուհետեւ գիտէք թէ ինչ կընեմ ցորեկը։

—Սապա՛հ, Սաա՛ատէթ, Մանզումէ՛։

—Հավատի՛ս, պու կիւնքի հավատի՛ս

Ու կը սկսիմ թափառիլ փողոցէ փողոց, անկիւնէ անկիւն, կրկնելով սովորական յանկերգս որ շատ անգամ առանց իմ գիտնալուս կ՚ելլէ բերնէս․ և կը վախնամ որ եթէ օր մը իմ երազս իրականանայ ու վաճառական մը դառնամ, յաճախորդներուս երեսին ալ պիտի պոռամ «Սապահ, Սաատէթ, Մանզումէ», առանց գիտակցութիւն ունենալու թէ ի՛նչ կ՚ըսեմ։

Մինչեւ կէս օր այսպէս կ՚երթայ, և հազիւ կտոր մը չուրէկ առած ու բերանս պատառ մը հաց դրած, կը հրատարակուին իրիկուան լրագիրները․

—«Արեւելք, Լէվանթ, Մոնիթէօռ»

—Այս օրուան լուրեր, «Արեւե՛լք»

Ու ալ դուլ ու դադար չը կայ մինչեւ գիշերուան ժամը մէկը։

Սենեակս վերադառնալուս կը վախնամ․ ի՞նչպէս ազատեմ օձիքս Ժօլիին մեղադրանքներէն․ դուռը բանալուս պէս վրաս կը ցատքէ, կը համբուրէ, կը գգուէ, կը մեղադրէ, կը թողու զիս ու կը փախի․ տասը անգամ սենեկիս շրջանը կ՚ընէ, ո՞ւր երթայ, ո՞ր կողմ դառնայ, նախ ուսկից սկսի․ ձեռքե՞րս համբուրէ, թէ երեսներս․ լա՞ց թէ հաչէ։ Վերջապէս ամեն օր կէս ժամ կը տեւէ այս արարողութիւնը եւ երկուքնիս ալ յափրացած, կը փարինք մէկզմէկու իրարմէ սիրուած ըլլալու անճառելի երջանկութեամբ։

Գիտեմ որ պիտի խնդաք վրաս, երբ բաղդատութիւն ընէք ձեր շուկայէ վերադարձն իմինիս հետ․ այո՛, գիտեմ թէ ի՛նչպէս դրացիներուն նայելով դուռը կը զարնէք ամենայն հպարտութեամբ, թէ ինչպէ՛ս ժպտուն երեսով կը դիմաւորէ զձեզ ձեր ամուսինն, ու բեռնակիրին ձեռքէն կ՚առնէ գնած միրգերնիդ, թէ ո՞րչափ խնամք ու գուրգուրանք կը մատուցուի ձեզ, երբ մանաւանդ իրիկունէ յանձնարարուած «քիւրք խապիցան» ալ մէկտեղ բերած ըլլաք․ ալ այն օրը ձեզի համար բան մը կը պակսի՞ երջանիկ ըլլալու։ Գիտեմ, ասոնց ամէնքն ալ գիտեմ, և թէ այն օրուան խօսակցութեան ոճը բոլորովին կը տարբերի սովորական ոճերէն։

—Յակոբիկ աղա՛, քրտնած ես վախնամ, բան մը կը հանես, չալիկդ բերեմ տէ փոխէ։

—Զ՚ուզեր․

—Անքի չը պիտի փոխուիս նէ, ոլորը ոլորեա քիւրքիդ պլլուէ տէ սա քէօշէն ըռահաթ ըրէ։

—Ինծի բան մը չըլլար, դուն քեզի նայէ քի սա սախաթ օդերուն հիւանդութիւն մը չը հանես գլուխս։

—Կնիկ մարդ խըռմըին բան չըլլար․ դուն նայէ ես, ցորեկուան կերակուրներուդ տխխաթ ըրէ։

—Քիւրք խապիցադ ի՞նչպէս է։

—Շնորհակալ եմ, ուզածէս էվէլօքը, քա Յակոբիկ աղա ինչո՞ւ աս խըտար սաւղոյցեն առեր ես․ սանկ քիչ մը վար խուման մ՚ալ ըլլար նէ սանքի միւսա չ՚ունէր։

—Ասիկայ հինցուր, մէյ մը տաքա կ՚առնեմ․

—Չէ, ալ՛թըն ես պան չեմ ուզեր, դուն քեզի աղէկ ռէտէնկոտ մ՚առ, ամմա տխխաթ ըրէ որ խաղէթաին մէջը գրուածէն չ՚առնես։

—Ռէտէնկոտը եօքի խօսք է։

—Քա խօսքի տալմիչ եղայ․ ի՛նչ մեզէ կ՚ուզես․

—Աս գիշեր չը պիտի խմեմ։

—Քա երկու ֆինճան խմէ որ իշտահդ բացուի։

—Չի պիտի խմեմ, նոնո՛չս, աղուո՛րս։

Եւ կ՚սկսիք փարիլ իրարու, ճիշդ Ժօլիին ու ինծի պէս, բայց մեզմէ որո՞ւն սէրը, որո՞ւն փարումը անկեղծ է․ եթէ անկարելի ըլլալը չը գիտնայի, պիտի բարեմաղթէի որ, առանց միրգի, առանց քիւրքխապիցուի, առանց ձեր ամուսիններուն յանձնարարութիւնները կատարելու, տուն վերադարձած օրերնիդ ալ, այսպէս սիրով ընդունէր զձեզ ձեր կինը, գուրգուրար վրանիդ, երկու գաւաթ խմել առաջարկէր ու անկեղծ սիրով փարէիք իրարու։ Այո՛, այս երջանկութիւնը պիտի բարեմաղթէի ձեզ, ինչ որ ես ու Ժօլին կը վայելէինք մինչեւ իսկ չոր հաց կերած օրերնիս։

⁂

Բերանս բանալ մի՛ տաք, շատ բան գիտեմ․ բայց խօսելու կը վախնամ, որովհետեւ եթէ յաճախորդներս լսեն, անգամ մ՚ալ լրագիր չեն առներ ինծմէ, ու իրենց վրայ ունեցած հին պահանջներս ալ կը կորսուին կ՚երթան․ սակայն ուսկից պիտի լսեն եթէ դուք չերթաք չըսէք․ քիչ մը գաղտնապահ եղէք, կ՚աղաչեմ և ձեզի ամեն բան պատմեմ։

Նախ և առաջ խորհեցէք թէ, ինծ նման համեստ լրագրավաճառ մը ի՞նչպէս ձեռք անցուցած է այսպիսի հազուագիւտ ծիրքերով օժտուած թանկագին չնիկ մը․ այո՛, այս կէտը խորհեցէք․ և հանդոյցին ծայրը արդէն գտած կ՚ըլլաք։

Ես դեռ փոքրիկ լաճ մ՚էի երբ լրագրավաճառութեան սկսայ, լրագրավաճառութիւն որ կ՚ըսեմ նէ գժուար բան մը չը կարծէք, տասը ղրուշ դրամագլուխով կընայ սկսիլ մարդ գործի։ Բաւական է որ առտուանց մինչեւ իրիկուն վազվզելու և ցամաք հաց ուտելով ապրելու վարժուած ըլլայ․ և ինչպէս արհեստակիցներս ալ կը վկայեն, այս երկու յատկութիւններն ալ մարմնացած էին վրաս, ու գործի սկսելէս երկու չաբաթ վերջ արդէն մայրաքաղաքիս մէջ մարդ չկար որ չգիտնայի թէ ո՞ր լրագիրը կը կարդար, այնպէս որ հեռուէն մէկը տեսնելուս պէս, ամենէն առաջ կը պատրաստէի անոր լրագիրն ու ինք դեռ բերանը չբացած թերթը կը սեղմէի ձեռքը։

Տարիներու ընթացքին մէջ, հետզհետէ կ՚ընդլայնէր յաճախորդներուս սահմանը, և բնականաբար նոյն համեմատութեամբ ալ չահերս, այնպէս որ քանի տարեկան եղած ատենս արդէն օրը 15—20 դահեկան շահիլ և կամաց կամաց քթիս ալ հոտ առնելն զգալ սկսած էի, ինչ որ թելադրած էր զիս քիչ շատ վրաս գլուխս կոկելու և երիտասարդի հովեր առնելու։

Օր մը երբ տուները լրագիր կը ձգէի, դիմացի պատուհանէն ազդարարութիւն մը եղաւ, ու վայրկեան մը վերջ տաս-տասներեքը տարեկան սիրունիկ աղջիկ մը—բարով խերով չըլլար—յաճախորդ կըլլար ինծ, պայմանով որ լրագիրները ժամը տասնին ձեռքը հասցնեմ, ու ինքն ալ վճարումները ամէն ամսագլխու ընէ։ Ասոր մէջ տարօրինակ բան մը կա՞յ․ սոտակը պիտի տայ՝ լրագիրը առնէ, ու ես ալ անոր համար երկա՞ր ամիսներ լրագիրը տուն տանիմ առի․ բայց ինչ որ անմեկնելի կը դառնար ինծ, այն տարօրինակ զգացումն էր զոր կ՚զգայի ամէն օր այդ աղջկան լրագիր տուած ու առած ժամուս։ Առջի օրերը բոլորովին անտարբեր էի․ ինչպէս ամէն յաճախորդի, նոյնպէս ալ իրենց դուռը կը զարնէի, լրագիրը կը ձգէի ու արագ կը հեռանայի․ յետոյ, չեմ գիտեր ինչպէս եղաւ, բարեւ տալ մը հանեցին, ու ալ ամէն օր գրեթէ պարտք մ՚եղած էր ինծ բարեւել գեղանի յաճախորդուհիս, որ նոյնպէս կը բարեհաճէր ժպտելով փոխարինել բարեւներս։

Օր մը—սեւ օր ըլլար—հաչիւս տեսնելէ և պահանջս վճարելէ վերջ, անունս հարցուց։

—Ղունկիանոս է, ըսի։

—Ղունկիանո՛ս, ատ ի՛նչ ծթռած անուն է․ քեզի պէս երիտասարդի մը կը վայելէ՞ Ղունկիանոս ըլլալ։

—Ի՞նչ ընեմ, օրիորդ, ծնողքս այս անունով կնքեցին․ հապա ի՞նչ պիտի ընէի եթէ Կողմող եղած ըլլայի։

—Ի՞նչ կ՚ըսէք, Կողմող անունով մա՞րդ ալ կա՛յ։

—Հապա՛։

—Եւ դեռ կ՚ապրի՞։

—Ինչո՞ւ չապրի․ միթէ ապրելու մենաշնորհը միմիայն Լեւոնիկներուն, Արամիկներուն, Վահրամիկներո՞ւն վերապահել կը կարծէք։

—Ո՛չ, ատ ըսել չէր միտքս, ներեցէք, վշտացա՞ք մի չէ նէ . . .

—Ինչո՞ւ վշտանամ։

—Բայց անունդ մ՚ալ պէտք է դեմքի մը յարմարի քիչ մը․ չըսակը քեզի պէս երիտասարդի մը բնաւ չը վայլեր Ղունկիանոս ըլլալը։

—Հապա ի՞նչ ըլլալ կը վայլէ։

—Գոնէ, գոնէ սանկ Հրանդ մը, կամ Արտաշ մը և կամ վերջապէս սովորական անուն մը։

—Ի՞նչ կարելի է ընել․ դժբաղդութիւն մը, որ անդարմանելի է․ հիմայ անունս փոխելուս պէս ծաղրելի պիտի դառնամ։

—Եթէ կուզէք ես անոր կրնամ դարման մը խորհիլ։

—Ի՞նչպէս։

—Ղունկիանոսը Ղունկիկի կը փոխենք և քիչ մը չնորհքի կը մտնայ։

—Շատ լաւ, եթէ Ղունկիկը հաճելի է ձեզ, կ՚ընդունիմ։

—Շնորհակալ եմ, միսիւ Ղունկիկ․ ըսել է ալ առնելիք տալիք չունինք, և հաչիւը վաղուան թերթէն պիտի սկսի։

—Այո, վաղուան թերթէն, Մնաք բարով, օրիորդ։

—Երթաք բարով, միսիւ Ղունկիկ, միսիւ Ղունկիկ, չը մոռնաս հա՛ վաղուան թերթէն։

Ո՞վ էր միսիւ Ղունկիկը, ե՛ս, ինծի պէս խեղճ լրագրավաճա՞ռ մը, որ ամենուն «ծօ Ղունկեանոս» էի կենացս ամբողջ չրջանին մէջ, բայց ինչ պէտք էր ինծ ամէնը, բաւական էր որ, աղջիկ մը, սիրուն հրեչտակ մը կը հետաքրքրուէր ինձմով, կը խորհէր իմ վրայ, կ՚երազէր զիս, կը չափէր կը չափչփէր ու անունս անարժան կը տեսնէր դէմքիս։ Ղունկիանո՛ս, Աստուած իմ, ի՛նչ սոսկալի անուն, աղէկ որ աղջիկը վախէն չմարեցաւ, ո՛հ, որչափ երջանիկ պիտի ըլլայի եթէ Լեւոնիկ եղած ըլլայի, կարելի է այն ատեն լրագրավաճառ ալ չ՚ըլլայի․ որովհետեւ ո՞վ կը հաւատայ որ Լեւոնիկ մը այնչափ դժբաղդ ըլլայ, որ դռնէ դուռ լրագիր պտըտցնելու ստիպուի․ ա՛խ, ինչ ըսեմ ծնողացս, որ ասանկ դժբաղդութեանս պատճառ եղան Ղունկիանոս անուն մը դնելով ինծ։ Բայց կ՚երեւի թէ ալ դժբաղդութիւններուս չափը լրացած էր, ու անունս բարեփոխուելովը, բաղդս ալ սկսած էր բարեփոխուիլ, եթէ ոչ, ի՞նչ կը նշանակէր այն երեւոյթը, որ ասանկ հրեչտակի նման աղջիկ մը ինձմով հետաքրքրուէր։

Սակայն չէք գիտեր թէ այս միսիւ Ղունկիկութիւնը քանի՞ արժեց ինծ, խնդիրը անուանական միսիւ Ղունկիկ մը ըլլալուն վրայ չէր, այլ իրականապէս ճշմարիտ միսիւ Ղունկիկ մը պատկերացնելն էր, որուն ամէն կարելի եղած միջոցներով ջանացի արժանի տիպար մը ըլլալ, ու անուանափոխութենէս ամիս մը վերջ, կիրակնօրեայ լաթերս, ձեռքի պաստօնս, քրավաթս ու այլ արդուզարդերս տեսնողներ կ՚ամչնային ժամանակաւ ինծի Ղունկիանոս ըսելնուն։

Ճշմարիտ Միսիւ Ղունկիկ մ՚էի, ու այս այլափոխութեանս տակ բնաւ պատճառ մը չունէի չերեւնալու գեղանի յաճախորդուհւոյս, որոյ հետ յարաբերութիւններս հետզհետէ կ՚ընդարձակուէին․ ու ամէն օր առնուազն տասը վայրկեան մը կը խօսէինք իրարու հետ դրան առջեւ, միշտ իմ նիստուկացիս, լաթերուս և այլ պարագաներուս վրայ։ Օր մ՚ալ օրիորդին մայրը, որ շատ չէր ուզեր խանգարել մեր տեսակցութիւնը, հրաւիրեց որ կիրակի օրերը տունը երթամ ժամանակ անցընեմ․ հրաւէր մը՝ որ ամբողջ երազներուս իրականացումը կը թուէր ինծ, և առանց երկրորդի մը սպասելու, կիրակի օրը ժամը վեցին արդէն օրիորդին քովը նստած՝ կակուղիկ կակուղիկ կը խօսակցէինք այլ և այլ նիւթերու վրայ։ Եւ այս թանկագին հաճոյքը չարունակեցին ընծայել ինծ մայրն ու օրիորդը չատ կիրակիներ, ընդունելով զիս իրենց տունը ու առտուանց մինչեւ իրիկուն զուարճալի ժամեր անցնել տալով ինծ։

Բայց ինչո՞ւ հին մոխիրներ խառնելով սիրտս տակնուվրայ կ՚ընեմ․ հիմայ տե՞ղն էր այս անցեալները քրքրելուն․ ինչո՞վ բռնուեցայ եւ ո՞ւր հասցուցի․ ես ձեզի Ժօլիիս պատմութիւնը պիտի ընէի․ միացեալին ի՞նչ պէտք։ Սակայն անանկը չէ, սիրային արկածները զարմանալի երեւոյթ մ՚ունին, մարդս կը դառնայ կը դառնայ կամայ ակամայ հոն կը հասնի, ճիշդ թիթեռնիկներուն նման, որք լոյսին չուրջը դառնալով դառնալով, վերջապէս զոհ կ՚երթան իրենց լուսասիրութեան։ Կը ծիծաղիք բանաստեղծութեանս վրայ հա՞․ ի՛նչ կարծեցիք հապա, անանկ պարզ լրագրավաճառ մը չեմ․ և ի զուր չէր որ գեղանի յաճախորդուհիս ու իր օրինակելի մայրը օձիքս փակած, չէին թողուր որ աչքս բանամ ու չորս դիս նայիմ։ Այն երջանիկ—թէ ապերջանիկ— օրերուն մէջ, աշխարհ գոյութիւն չունէր ինծ համար այլ եւս առանց գեղանի յաճախորդուհւոյս, և ասոր համար չաբաթն ի բուն ինչ որ չահէի, կը ժողվէի, կը հաւաքէի և կիրակի օրը մօրը կը հասցնէի, որ ուրիչ միջոց չունենալով դրամ չահելու, իր ձեռքի աշխատութեամբ կը գոհացնէր աղջկանը քմահաճոյքները․ քմահաճոյքներ՝ որոնց արժէքը այսօր կարող եմ գնահատել թէ մեծամեծ հարստութիւններ կրնան կուլ տալ առանց իրենք յագուրդ գտնելու։

Հիմայ եկաւ կարգը Ժօլի՛ին։

Օրիորդը չուն մը ունէր որ ձկնեցաւ, և ասոր ձագերէն մին—Ժօլին—մեծցնելէ ու կրթելէ վերջ ինծ նուիրեց որ գիշերները խանը առանձին մնացած ատեններս անով զուարճանամ։

Ալ կրնաք երեւակայել թէ այսպիսի թանկագին նուէր մը ի՛նչ ընդունելութիւն կրնար գտնել ինձմէ, իսկոյն լիբարկուս տակ առնելով սենեակս բերի, ու [illegible] անուշեղէններով ու պանազան ուտելիքներով սիրաշահիլ զինքը ու փարժեցնել սենեկիս առանձնութեանը։ Շատ դժուարութիւն չը քաշեցի այս բանիս համար և տասը հինգ օր վերջը սենեկիս մէջ Ժօլին, ի բացակայութեան գեղանի յաճախորդուհւոյս, կրնար ինծ սիրոյ առարկայ մը դառնալ, այն գերազանց պատճառներով որ, նախ իր տիրուհին կը յիչեցնէր, և երկրորդ արտաքոյ կարգի անձնուիրութիւն կը ցուցնէր թէ՛ ինծ, և թէ ինծ պատկանող ամէն բանի։ Եւ այսպէս կիրակի օրերն օրիորդին, և չատ օրերն ալ Ժօլիին քով երջանիկ ժամեր անցուցի չորս տարի, մինչեւ այն կիրակին, յորում երբ գեղանի յաճախորդուհւոյս դուռը զարկի, պատուհանէն գլուխ մը դուրս ելլելով —հոտած, ծթռած պառաւի մը գլուխ,— խռպոտ ձայնով մը գոչեց։

—Խաղէթա չը պիտի առնենք ալթըլս։

—Դուռը բացէք տէ մի՛ առնէք։

—Քա՛ դուն ո՞վ ես քի դուռը պանինք։

—Ես՛, միսիւ Ղունկիկը։

—Դուն ո՞վ ես քի միսիւ կըլլաս կոր։

—Տէ՛ր ողորմեա՛, ես . . . Միսիւ Ղունկիկը . . . չէ՞ս ճանչնար կոր զիս։ Օրիորդը ո՞ւր է։

—Սուս էղի, մոնշա՛ր․ հիմա բերնիդ չափը կ՚ուտամ, խալեին աղջկանը անունը պերանդ մ՚առներ։

—Բայց ես միսիւ Ղունկ . . .

—Ծօ՛ Ղունկիանոս եա ես, ինչ խառնակսի ես, չը՞ պիտի կորսուիս տաղա սըննեց։

—Բայց դուն չես ճանչնար կոր զիս, օրի . . .

—Տաղա կայներ լեզուին կուտայ․ կիտի մոնտուար քեզի, հիմա հախէդ գամ որ խալեին դուռը պալթա չը կախես։

—Սակայն կ՚աղաչեմ, տիկին։

—Գնա՛ պաշխասիին աղաչէ, մենք ողորմութիւն տալու մարդ չենք։

—Սակայն բրանդիդ անամօթութիւն . .

Եւ դեռ խօսքս չ՚աւարտած, տեսայ որ պատրաստութիւն կը տեսնուէր ոստիկան հրաւիրելու․ նոյն վայրկենին կուհեցի ամէն բան, թէ երեք չորս տարիէ ի վեր ի՞նչ դժոխային մեքենայութեամբ մայր ու աղջիկ կը խաբէին եղեր զիս ամբողջ քսակս պարպելով ու պարզապէս զիս իրենց զործիք մը ընելով և հիմայ որ բնականաբար ինձմէ հարուստ մը գտած էին, ալ ինչ չահ ունէին զիս տուներնին առնելէ։ Սենեակս վերադառնալուս պէս, նախ և առաջ Ժօլին բռնեցի ու անխնայ ծեծեցի, ծեծեցի մինչեւ սատկելու աստիճան ու դուրս վռնտեցի սենեակէս, որպէս թէ ասանկով վրէժս լուծած ըլլայի իր տիրուհիէն, յետոյ ջնջեցի այն ամէն առարկայները որոնք կրնային յիչեցնել ինծ, չորս տարի այսպիսի անարգ չահագիտութեան մը գործիք ըլլալս, ու ինկայ քնացայ։

Առաւօտուն արթնցայ որ խեղճ Ժօլիս, որ մինչեւ այն օր գուրգուրանքէ ի զատ ուրիչ բան տեսած չէր ինձմէ, առանց յիշելու գիշերուան կերած ծեծն ու նախատինքը, սենեկիս դրանն առջեւ կը հծծէ․ սիրտս փղձկեցաւ․ չը կրցի դիմանալ, «ինչո՞ւ ամբողջ սէրս չը նուիրեմ այս կենդանիին, որ իր տիրուհիէն աւելի գիտէ սիրոյ արժանիքն» ըսի, ու ներս առնելով սկսայ գգուել, համբուրել, ներողութիւն խնդրել, իր արժանիքը գնահատել չը գիտնալուս և զինքը յանիրաւի ծեծած, նախատած ըլլալուս համար։

Այն օրէն ի վեր ամբողջ սէրս կեդրոնացուցած եմ փոքրիկ չնիկիս, հաւատարիմ կենակցիս, Ժօլիիս վրայ, ու կը ջանամ ամէն կարելի եղած միջոցներով երջանիկ ընել զինքն ու միխիթարուիլ իրմով, Եւ ամէն անգամ որ յիշեմ ապերախտ Ժիւլին—Ժիւլի էր յաճախորդուհւոյս անունը— ու բաղդատութեան դնեմ զինքը Ժօլիիս հետ, կրակ մը կը վազէ ներսիդիէս ու կատաղութենէս ինքզինքս կ՚ուտեմ թէ, ինչո՞ւ այնչափ ատեն խաբուեցայ այս կեղծաւորութիւններէն, և ինչո՞ւ չը կրցի հասկնալ թէ հաւատարիմ Ժօլի մը հազար հատ կեղծաւոր Ժիւլի կ՚արժէ։

Հիմայ կարծեմ իրաւունք պիտի տաք ինծ երբ սիրեմ Ժօլին և ոչ Ժիւլին։

* * *

Աստի անտի

ՄԱՐՄՆԱՄԱՐԶԻՆ ՎՏԱՆԳՆԵՐԸ

Շատ ծանր արկած մը պատահեցաւ վերջերս ի Լէյչէսդըր, կրկէսի մը մէջ, որ մէկ քանի օրէ ի վեր հաստատուած էր հոն։

Մարմնամարզիկ ֆրանսուհի մը, Պլանչ Պլանչար, որ ամէն գիչեր չարժուն տրապէզներու վտանգաւոր փորձը կը կատարէր, միջոցին մէջ կը նետուի։ Յանկարծ, սխալ չարժումով մը չի կրնար տրապէզը գտնել և կ՚իյնայ ներքեւը լարուած ուռկանին վրայ։ Բայց խեղճ աղջիկը վեր կը ցատքէ և գետին նետուելով՝ ողնայարը կը ջախջախի։

Պլանչ Պլանչար հոգեվար վիճակի մէջ հիւանդանոց փոխադրուելու պահուն կը մեռնի։

ԻՆՔՆԱԿՈՉ ՎԷՆԻՒՍԸ

Ի Փարիզ, Սէնթ-Էթիէն-տիւ-Մոն եկեղեցւոյն լուսարարը անցեալ օր կը տեսնէ որ կին մը ներս կը մտնէ եկեղեցիէն եւ անոր տարօրինակ չարժումներն իր ուշը կը գրաւեն։ Կինը, կը սկսի արագօրէն վազել անցնիլ մատուռներուն առջեւէն, քիչ մը կանգ առնելով անոնց իւրաքանչիւրին առջեւ և մրմռալով․

—Այս տեղին համար չըսին ինծի։

Վերջապէս, Աստուածամօր մատուռին առջեւ հասնելով, քարերուն վրայ կը փռուի, խորունկ մտախոհութեան մէջ թաղուած։ Յետոյ, ոտք ելնելով, կը գոչէ․

—Այս, այս, կը հնազանդիմ, կը հնազանդիմ։

Եւ հագուստներն հանելով անմիջապէս, նորէն կը ծնրադրէ։

Լուսարարը, որ ապչութեամբ դիտած էր այդ այլանդակ կնոջ չարժումներն և յետոյ, ամօթխածութեամբ տեսած էր անոր մերկանալը, իսկոյն կը փութայ ծածկել զայն կարելի եղածին չափ, մինչ ուրիչներ կ՚երթային ոստիկանութեան իմաց տալ։ Ոստիկանք գալով նորէն կը հագուեցնեն խեղճ կինը և ոստիկանատուն կը տանին։

Հոն, խելագար կինը նորէն կուզէ իր զգեստներն հանել։

—Ես Վէնիւսն եմ, կը գոչէր, Վէնիւսէն ալ գեղեցիկ եմ, և կուզեմ որ դուք պաշտէք զիս։ Ձայներ լսեցի, անոնց կը հնազանդիմ։

Այս խեղճ կինը, որ շատ հեռուէն նմանութիւն մը ունէր Վէնիւսին, կեդրոնական յիմարանոցը կը ղրկուի։

ՊԻՒԹԱՐԻՒԹԱՐԻ ԻՇԽԱՆԸ

Թէյպուրիմօա իշխանը, որ բողոք մը ուղղած է յՈւաշինկթըն Ժիլպէր կղզիներուն վրայ անգլիական թեւարկութեան դէմ, 304 լիպրա կը կչռէ։ Զաւակ մը ունի, որ հօրմէն աւելի ծանր է, և ութ տարեկան դեռատի աղջիկ մը, որ 110 լիպրա կը կչռէ։ Ասկից զատ, Թէյպուրիմօա փափկանճաշակ մարդ մըն է։ Եւրոպական կենցաղավարութիւն ունի և ամերիկացի խոհարար մը, և իր ապարանքը եւրոպական ձեւով կահաւորուած է։

ԶՈՒԱՐՃԱԼԻՔ

Ծոյլ զպրոցական մը ուշ ժամանակ պառկած էր տախտին, երբ վարժապետը վրայ հասաւ։

—Ժամը քանի՞ն է արդեօք, հարցուց աշակերտը։

—Ի՞նչպէս ժամը քանին է, կէս օրին մօտ է։

—Ա՛հ, սիրելի վարպետս, թշուառականներէն մէկն եմ ես, օրուան լոյսը տեսնելու անարժան։

Այս ըսելով, վերմակը մինչեւ գլուխը կը քաշէ և կը պառկի։

⁂

—Երբեմն կ՚աղօթէ՞ս, կը հարցնէր տիկին մը իր ամուսնոյն, զոր յաճախ կը չարչարէր։

—Այո՛, պատասխանեց ամուսինը, մանաւանդ քեզ հետ ամուսնանալէս ի վեր։

—Ի՞նչ կ՚ըսէք, շատ հետաքրքիր եմ գիտնալու թէ՛ ի՞նչ կը խնդրէք Աստուծմէ, ինծ հետ ամուսնանալու պատիւը ընելնէդ ի վեր։

—Համբերութիւն . . . պատասխանեց ամուսինը։

⁂

—Հո՞ս ես, Պօղոս։

—Այո՛, Պարոն,

—Ի՞նչ կընես․

—Ոչի՛նչ, Պարոն։

—Իսկ դուն, Օհաննէս, հո՞ս ես։

—Այո, Պարոն։

—Ի՞նչ կընես։

—Պարոն, Պօղոսին կ՚օգնեմ։

—Երբ երկուքդ ալ լմնաք, կօշիկներս ինծ բերէք։ Տ․ Զ․

ՄԵԾ ՄԹԵՐԱՆՈՑ ԴԱՇՆԱԿԻ
Հիմնեալ 1889 ին
Ե. ՅԱԿՈԲԵԱՆ
Բերա, Մեծ-Փողոց, Թիւ 10, Բասաժ Խրիսթաքի
Նոյն Բասաժին մէջի մթերանոցը կը կրէ Թիւ 6

Վաճառում և գնում, փոխանակութիւն և վարձում, դաշնակայարդարում և նորոգում, պատուոյ կողմէ յանձնարարութիւնք ամենայն խնամով և փութով կը կատարուին։

Դաշնակներ, Փարիզի ամենալաւ գործարաններէն, այնպիսի գիներով որ ամեն մրցում կը ջրէ։ Սրահի քոնսրալուր դաշնակներ, կրկին ջահերով, երկաթէ չրջանակով, ուղղահայեաց լարերով, փոխարէ ստեղնաշարով, ֆրանսական պատրաստութիւն Թիէն վաճառատան, տասը տարուան համար նորոգութեան պէտք չունենալու երաշխաւորութեամբ, 30 ոսմ. ոսկւոյ, սիրուն աթոռակով մը և չորս պատուանդաններով։ (Թիէն վաճառատունը մինչեւ ցարդ քսան ոսկեայ և արծաթեայ չքանշան և պատուոյ հինգ վկայական ընդունած է)։ Համակ ոսկեզօծ դաշնակ մը ուղղահայեաց ազեոր(հնութիւն) —Սրահի դաշնակներ՝ ոսկեզօծ և արծաթազօծ նկարներով (Թիէն)։ Երեք օքթաւով դաշնակներ, նուէրի համար․—Ինքնանուագ դաշնակներ․ — Բոստն (այսինքն ոտքով նուագելու դաշնակներ). — Տէչէն (ձեռքով նուագելու դաշնակներ։ Յիշեալ դաշնակները պարզ դաշնակաց պէս ձեռքով ալ կը նուագուին․ Պուլ դաշնակներ բոլորովին պղնձի վրայ ոսկեզօծ արոյրէ ծաղիկներով․ — Երգեհոն Ամերիկեան. —Նօթա դարձնելիք կատարելագործեալ գրակալներ, (tourne-feuillets)․ Ինքնաշարժ գրակալներ․—մետաքսեայ գրակալներ.— ամեն տեսակ մէկ կամ երկու երեսով փայտէ կամ երկաթէ ոսկեզօծ կամ սեւաներկ գրակալներ։ Աթոռակներ և թիկնաթոռ աթոռակներ զանազան գիներով, երաժշտութեան պարզ դրութեամբ էթաժէռներ․— Պարզ և հնչական չափահարներ․—Երաժշտակալներ, պատուանդաններ, նոր տեսակ դաշնակի ճրագներ, մետաքսանկար ծածկոյթներ դաշնակի վրայի և ստեղնաշարի համար․ սիրուն առարկայներ դաշնակներու վրայ հաստատելու համար եւն․ եւն․ դաշնակի ամեն տեսակ պիտոյքներ և մանր նիւթեր․ մեծաքանակ և փոքրաքանակ վաճառմամբ։ Յիշեալ դաշնակի վերաբերեալ գործիքներն Փարիզի ամենէն համբաւաւոր Միւլլէրի վաճառատան մէջ պատրաստուած են։

Դաշնակներ յանձնարարութեամբ, աւելի աժան գնով քան այն դաշնակներ զորս յանձնակատարք բերել կուտան։ 329

ԱՏԱՄՆԱԲՈՅԺ
ԱԼԻՔՍԱՆ ԹԱՆՏՐՃԵԱՆ

Պատիւ ունիմ ծանուցանել արգոյ հասարակութեան թէ, ակռայի ամենէն անտանելի ցաւերը կը դարմանեմ անմիջական կերպով։ Առանց ակռան քաշելու, փտութիւնը ինչ վիճակի ու գիրքի մէջ ալ ըլլայ, 3-4 անգամ դարմանելով, ջղերու փտեցնելու գործը կը վերջացնեմ եւ փտած մասը կը լեցնեմ ապազային ցաւի, մաշելու եւ թափելու ամեն վտանգէ զերծ թողլու պայմանաւ։ Լեցնելիք նիւթն է ոսկի, բլաթին եւ այլն։

Կեղծ ակռաներ ոսկւոյ կամ քաուչուի վրայ։ Այն անձինք որք իրենց կեղծ ակռաները քանիցս շինել տուած եւ ոչ մէկ կերպիւ անոնցմէ գոհ են մնացած, կամ զայնս զգայնական ու թեւերու հազագուցիչ միջոցաւ կը գործածեն, թող դիմեն ինծ որ մաշած ու անկարելի կոչուած լինելու վրայ կը զետեղեմ կեղծ ակռայներու ամբողջ կամ անջատ չարք մը եւ այս առանց զսպանակի եւ այլ որ եւ է ուրիչ միջոցի։

Նոր դրութեամբ կը հաստատեմ ոսկւոյ նուրբ թերթերու վրայ ամբողջ ակռայ՚երու չարքեր որով բիմքն իր հաճոյն եւ լեզուն իր արտասանութեան կարողը ու նրբութիւնը չեն կորսնցներ, ակռայներն ալ պաղ, հոտէ եւ կոտրելու վտանգէ զերծ կը մնան։ Զանազան ձեւերով կը պատրաստեմ ֆրանսական, անգլիական եւ ամերիկեան դրութեամբ ակռաներ։

Փտած ակռաներու ամենախորին արմատներն անմիջական կերպիւ եւ առանց ցաւ պատճառելու կը քաշեմ։ Դիմել առտուան 1 էն մինչեւ ժամը 12 (Ը. Թ.), ի Բերա, մեծ փողոց Գօնզօրտիայի դէմ թիւ 2։ 287

ԺԻՖ․ ՏԸ ՔԱՍԹՐՕ ԵՒ ԸՆԿ․ Տունը որ հաստատուեցաւ մեր հրապարակին վրայ, մասնաւորապէս պիտի զբաղի վիճակահանութեան գլխաւոր պարտամուրհակներու վաճառումով, որոց վճարումը պիտի կատարուի ամսէ ամիս փոքր գումարներով, այն պայմաններուն համեմատ որք ի մօտոյ պիտի երեւան յայտարարութեան մը մէջ։

Հրապարակ պիտի հանէ առժամեայ արժեթղթեր որք պիտի պարունակեն, օրինակի համար․
1 Օսմ. պարտամուրհակ
1 Բանամայի պարգեւաւոր փոխառութեան պարտամուրհակ · 1889·
1 Քրէտի Ֆօնսիէի պարգեւաւոր փոխառութեան պարտամուրհակ ամսական 10, 15, 20 եւ 25 ֆրանքի վճարումներով։

Վերջին վճարումին առժամեայ պարտամուրհակն ունեցողը անմիջապէս պիտի ընդունի բուն պարտամուրհակները որք կը կրեն առժամեայ պարտամուրհակին համապատասխան թիւերը։

Առաջին վճարումէն սկսեալ մինչեւ վերջինը, արժէթղթը պիտի մասնակցի պարտամուրհակներուն վրայ տեղի ունենալիք վիճակահանութեանց բոլոր հաւանականութիւններուն։

Հետեւապէս ԺԻՖ. ՏԸ ՔԱՍԹՐՕ ԵՒ ԸՆԿ. Տան բոլոր հանումները կրկին նպատակ ունին․ խնայասէր դասակարգերուն դիւրին ընծայել պարտամուրհակները գնելը եւ խնայողութիւնը յաջողցնել կարեւոր պարտամուրհակներու վիճակահանութեանց, ապրիլ մեծ հարստութեան։

Այս պայմաններով՝ հասարակութիւնը պիտի փութայ գնահատել ԺԻՖ. ՏԸ ՔԱՍԹՐՕ ԵՒ ԸՆԿ. Տան այս նախաձեռնութիւնը։

Ամեն տեղեկութեանց համար դիմել,
17, Մերթեպանի փողոց, Ղալաթիա։
413 8—8

ՀՐԴԵՀԻ ԵՒ ԿԵՆԱՑ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

322

ՆՈՐԹՀ ԲՐԻԹԻՇ ԵՒ ՄԵՐՔԸՆԹԱՅԼ

ԴՐԱՄԱԳԼՈՒԽ Անգլ. Ոսկի 3,000,000. ՊԱՀԵՍՏԻ ԳՈՒՄԱՐ 10,69[illegible],969
ՀԱՍՈՅԹ 1891 ՏԱՐՒՈՅ 2,650,872

ՆՈՐԹՀԷՐՆ [illegible]

ԴՐԱՄԱԳԼՈՒԽ Անգլ. Ոսկի 3,000,000. ՊԱՀԵՍՏԻ [illegible] 4,0[illegible]69[illegible]
ՀԱՍՈՅԹ 1891 ՏԱՐՒՈՅ 1,076,8[illegible]

Ընկերութիւնքս Պոլսոյ մէջ ունեցած Միացեալ Գործակալութեան միջոցաւ հրդեհի դէմ ամէն տարգի վստահգաւոր ապահովագրութիւններ ի գործ կը դնեն չափաւոր գնով, և իրենց [illegible] ու մեծամեծ երաշխաւորութեամբ մեծ գումարներ ապահովագրելով կրնան վստահաբար ըսենք [illegible] նաև իբր ապացոյց իրենց հաստատութեան, միայն [illegible] գումարը 20,000,000 Անգլիական Ոսկին կ'անցնի։

ԾՈՎԱՅԻՆ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

ՄԱՐԻԹԱՅՄ

ԴՐԱՄԱԳԼՈՒԽ Անգլ. Ոսկի, 500,000 ՊԱՀԵՍՏԻ ԳՈՒՄԱՐ Անգլ. Ոսկի 110,000

Ընկերութիւնս կ'ապահովագրէ շոգենաւուց և առագաստանաւուց մէջ ապրանքները և դրամածրարներն խիստ օգտակար պայմանաւ։ Գնոց և այլոց վրայ տեղեկութիւն առնուլ ուզողք կը հրաւիրին դիմել Ղալաթիա Մէհմէտ Ալի փաշա խան գետնայարկ թիւ 22 և 22 [illegible] սենեակներն, առ ԳԱՌՆԻԿ Յ. ՍԵՐՈԲԵԱՆ [illegible] Ընկերութեան

ԻԼԱՆ ՊԱԶԸ ՍԸՐԱՍՔԸՐԻ

Սէլիմիէէ գըշլայի հիւմաեունընտա արամսագ սէեար թօբճը 3ինճի վէ 4ինճի ալայլարըն Հարէմ իսքէլէսինտէ քեաին հայվանաթ ախօրլարը խարիճինտէ 5ինճի 6ընճը ալայլարըն Թազըճըլար ախօրը ճիվարընտա 308 սէնէսի մարթ իպթիտասընտան չուլաթ նիհայեէթինէ գատար միւթէրաքիմ կիւպրէլէրի Փիրուխթ իտիլէճէկինտէն Թալիպլէրինին բէյ ագճէլէրի իլէ պէրապէր չուպ թըն պիրինճի կիւնինտէն իթիպարէն մէզքիւր ալայլար մէճլիսլէրինէ միւրաճաաթ էյլէմէլէրի իլան օլունուր։ Նօ. 21 2—3

Մէրքէզը Սալթա' աթը սլնիրէտէ պուլունան Ճընուսը Ճէնապը միւլքեանէյէ չէհրը բէմագանը չէրիֆոտէ վիրիլմէք իւզրէ միւպայեա օլունաճագ օլան 1 միլիօն գըրեէտէն 1 միլիօն 300,000 գըրեէէէ գատար տագրիգին պէրհէր գըեէսի 45 բարաեա Թալիպի ճօհտէսինտէ օլուպ իթասընա Թալիպ օլան վէ չէրայիթինի անլամագ իսթէյէնլէրին մագամը Սէրասքէրի լէվազըմաթը ումումիյէ տայիրէսինէ կէլմէլէրի իլան օլունուր։ Նօ. 22 2—3

ՎԻՇԻ ՋԵՐՄԻ ԵՒ ՏԵՆԴԻՆ

Տօքթօր Այէրի ջերմային հիւանդութեան, այգեղի՝ որ անխառն բաղադրութիւն մի է զանազան բուսեղինաց, է գաղանհամ և ազդու կազդուրիչ ամէն տեսակ Փիզիքական խանգարմանց, որ յառաջ կուգան ճահճախառն վայրերու ջերմոտ կլիմայի վատ ու ապականեալ օդերէն, որուն օգտակարութիւնն և ազաքինիչ առոյգ յատկութիւնն երաշխաւորեալ է նորա անհամար արդեանցը առոյգ գիտութ՝ ամէն։ Այս Փիզիքական խանգարումներն յառաջ կուգան օդին մէջ լողացող թունաւոր անմըլ [illegible] նիւթոց միջոցաւ, որք թոքերէն անցնելով կը մտնեն արեան մէջ, կը խանգարեն [illegible] յառաջ կը բերեն տեսակ տեսակ ջերմեր և [illegible] գեր, և արեան թունաւորումն. որոց ամանուններ նորուած է ջերմն և սարսուռ, թաքուն ջերպարբերական ջերմն, ընդհատեալ ջերմն մաղձային տենդ և հրատապ տենդեր։

Թունաւորեալ օդերէ պատճառեալ հիւանդութիւնք կը պատահին այն տեղեր ուր մթնոլորտն ապականեալ և թունաւորեալ է ճահիճներէ կամ ճախճախուտաբուրեալ վայրերէ մահահոտ նիւթեով, կամ բաց աղբանոցներէ և ականներու ծակտիկներէն ելած թունաւոր կազերով, զորս մարդիկ կը ծծեն շնչառութեամբ։

Այէրի ջերմի ու տենդից դեղը կը ջնջէ այս թունաւոր նիւթոց կա [illegible] ազդեցութիւնն, զորս կը գտնէ զայն մարմնոյն մէջէն, որոյ դեղ է անսութիւնն առուգոպէս անվտանգ և անվնաս է և օգուտն առոյգ, միայն թէ տրուած հրահանգի համեմատ գործածուի։ Կը ծախուի Մինասեան և Նորոց Ամերիկեան վաճառատան մէջ ի Ղալաթիա Կ. Պոլսոյ։ 350

ՇՈԳԵՆԱՒԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ ՀԱՅԿԱԿԱՆ ԵՒ ՄԱՐՈՔԵԱՆ Ն. ԲԱՔԷԼ ԵՒ ԸՆԿ.

Մարսիլիայի և Պոնտոսի միջև կանոնաւորականոնաւոր

«Անաթօլի» շոգենաւը, ամսոյս 21ի երեքշաբթի օրը ժամ 4ին (Ը. Ե.) պիտի մեկնի Պոլսոյ 'աւաղանդխտէն ի Պաթում, հանդիպելով Սամսոն, Կիրասոն և Տրապիզոն։

Բարիզ-Լիոն-Մարսիլիոյ երկաթուղեաց ուղեւորութիւնն ի միասին առնլով,

Ա. կարգ 245 Ֆրանք
Բ. » 175 »

Ուղղակի և արագ ուղեւորութեան

Նաւուղղէքի, ուղեւորութեան և այլ տեղեկութեանց համար

Դիմել առ գործակալ
ԹԻՄՈԹԷ ԲԸՊՕԻԼ
5 Ռուսթէմ Սիթէ Ֆրանսէ

Արտօնատէր Ս. ՏԱՄԱՏԵԱՆ

ՏՊԱԳՐՈՒԹԻՒՆ ԱՐԵՒԵԼՔ ԼՐԱԳՐՈՅ

COMP RUSSE DE NAVIGATION A VAPEUR ET DE COMMERCE

ՌՈՒՍԱԿԱՆ ՇՈԳԵՆԱՒԱՑԻՆ ԵՒ ԱՌԵՒՏՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

Շաբթուան երթեւեկութիւնք

- Բշ 8 .0 Օտեսայի ուղղակի, ժամ 9ին [illegible] միջօրէի։
- [illegible] 9 21 Աղեքսանդրիոյ ուղղակի ուղղակի [illegible] ժամ [illegible] միջօրէի. Պիրէօսի ճամբով
- [illegible] 10 22 Սեվաստոպոլի [illegible] ժամ 11ին։
- [illegible] 10'22 [illegible] հանգիստները մինչև [illegible] ժամ 11ին։
- [illegible] 1 /23 Օտեսայի ուղղակի, ժամ 9ին [illegible] միջօրէի։

Ազդ.—Փետր. 9 1 [illegible] օրը [illegible] Սուրիոյ [illegible] մեկնող [illegible] Պէյրութ [illegible] 2

ՄԱՌ ՇՈԳԵՆԱՒԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԵԱՆ

Լիվըրբուլի և Միջերկրականի միջև բանող շոգենաւք

Անուանք	Թօնոյ	Անուանք	Թօնոյ
Բանդարա	4200	Աթինօ	3000
Ֆէրօս	4000	Օսայեւ	3000
Օսմանլի	4000	Նեբթիւ	3000
Սեաագրի	3250	Բերա	3000
Թիգա	3250	Լօգիւս	800
Մակեդոնիա	3250	Սմիւռնա	800
Մարիօթիս	3250	[illegible]	70[illegible]

Դիմել առ Ժ. Վ. ՎԻԹՈԼ և Ընկ.
Աւիթոլ խան
ՋԷՅՄՍ ՄՈՍ և ԸՆԿ.
292 [illegible] Մարիա [illegible]

ՀԱՐՄԱՆԵԿԱՆ ՈՍԿԵՊԱԿԱԴԱՐՆԱՔ.

ԳԵՂԵՑԿԱՑՈՒՑՈՂ, ՄԱՐՄՆՈՑ ԳՈՅՆԸ, ՄԻՇՏ ՆՈՐ ԿԱԶՄՈՒԹԻՒ, ՄԻՇՏ ԹԱՐՄ։

Ընդամենը մը փորձը պիտի համոզէ ամէն Տիկին թէ որչափ գերազանց է այս ուլեշ ամէն հեղանիւթներէ և բազմ[illegible] փոշիներէ։ Առաջին անգամ գործածելէն ալ, որ քանի մը վայրկեանի գործ է, պիտի տեսնուի խկյոն որ երեսը, վիզը, թեւերը և ձեռուըները պիտի առնուն անոյշ փափկութիւն մը և մարմարինի փայլ, հանդերձ շուշանի և վարդի գունով և բուրմամբ։ Սապոնի գրգռիչ յատկութիւնները կը հանդարտեցունէ։ Ընհետ կ'ընէ մորթի սեւերը, երեսի և ձեռքի ցաները, արեւայրուքը, և ուրիշ ամէն բրտութիւն և բծաւորութիւն։ Եւ աս ամեն բանով անկարելի կ'ընէ մատուիլ թէ արհեստով գեղեցկացուած է։

Գլխաւոր Մթերանոցը Լոնտոն է (114 and 116 Southampton Row). Նոյնպէս Բարիզ ու Նիւ Եօրք։ Կը վաճառուի սափրիչներու, անոյշ իւղագործներու և անգղիացի դեղագործներու քով։

Մեծաքանակ վաճառում ի Պոլիս Քիւլիւքեան եղբարց քով, Եէնի ճամի փողոց, 18, Պոլիս և Խամիսեան Բարուանա, Նիւզըմէ Բալըքբազար, Ղալաթիա. փոքրաքանակ վաճառումն Բ. Ն. Քիւլիւքեան եղբարց քով, Պոլսոյ կամուրջին գլուխը, 17, և Բերայի Մեծ Փողոցը, 158, Բանծիւք, բրիտանական դեղարանը և Իպէտօր, հոռովմենա, Մեծ Փողոց Բերա, 433։

VICHY

Վարչութիւն՝ ՓԱՐԻԶ, 8, Պուլվար Մոնմարթր

GRANDE GRILE.—Աւշային ախտերութիւնք, Մարսողական ճանապարհաց հիւանդութիւնք, լեարդի և փայծաղի մաղձում, Ներքին գործարանաց խցմունք, Մաղձային քար և այլն։

HOPITAL.— Մարսողական ճանապարհաց հիւանդութիւնք, ստամոքսի ծանրութիւն, դժուարամարսութիւն, ախորժակի պակասութիւն, չղցաւ, անմարսութիւն։

CELÉSTINS.— Երիկամանց և փամփուշտի ախտերութիւնք, միզական աւազ և միզական քար, յօդացաւ, շաքարախտ (Տիապէթ), ալպիւմին-միզական (Ալպիւմինիւրի)։

HAUTERIVE.— Երիկամանց և փամփուշտի ախտերութիւն, աւազ, քար, յօդացաւ, շաքարամիզութիւն, ալպիւմին-միզական։

Աղբիւրին անունը պէտք է փնտռել շիշերու քարսիլին վրայ։

Անգլիական դեղարանն ու դեղավաճառանոցն ի Կ. Պոլիս, և ամէն դեղագործներուն քով։

ԼԱՆՔԱՇԱՅՐ

ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ Ի ՄԱՆՉԵՍԴԸՐ

Հիմն. 1852ին

Դրամագլուխ Անգլ. Ոս.	3,000,000
Յ1 դկ. 31ին աւանդ տրուած գմ.	1,771,006
1891 դեկ. 31ին պահեստ	1,635,903
Հասոյթ 1891 ին	1,851,329

Այս ընկերութիւնը ընդդէմ հրդեհի կ'ապահովէ ամէն տեսակ շէնք, կահ, ապրանք, ի Պոլիս և ի շրջակայքն, ինչպէս և Նահանգաց մէջ։

Վնասի ատեն արագ և իրաւամբ վճարում։

Տեղեկութեանց համար դիմել առ գործակալութիւն ընկերութեան, 1 և 2 Իպէք փաշա խան, Ղալաթիա

ՐԻՉԱՐՏ Մ. ՊՈՆՏ
Ներկայացուցիչ
257 ՊՈՆՏ, ՍԵԼԼԸՐ ԵՒ ԸՆԿ.

ԴՐԱՄԱՏՈՒՆ

ՍՏԵՓԱՆԱՔԻ Կ. ՐԵՇՄԱՃԵԱՆԻ ԵՒ ԸՆԿ.

Ղալաթիա, Մուէքէ խան, Վոյվոտա փողոց թիւ 2

Մեր դրամատունը կ'ընդունի առեւտրական կամ սեղանաւորական ամեն ձեռնարկ ի մայրաքաղաք ու օտար երկիրներ, յոյժ նպաստաւոր պայմաններով բաժնեթուղթի վրայ փոխատուութիւնք գանձմունք աստ և յօտար երկիրս, վճարում տոկոսի կտրոններու եւ սանքտոմներու, ի հրաժանի առմեր կը յանձ է մեծ և փոքր Ցունաստանի, Եւրոպիոյ եւ Թուրքիոյ վրայ։ Եւրոպական տէրութիւններէն երաշխաւորեալ վիճակահանութիւններու պարտաթուղթեր թէ կանխիկ թէ ամսական 20էն 100 ղրշ. վճարումներով եւ ամէն դիւրութիւնք յաճախ ըղձաց վիճակահանութեանց եւ շահերու գանձման քոնթրոլին։ Ի սոսրեւ նշանակեալ պարտաթուղթերէն ամէն գնող առաջին վճարումէն տէր կ'ըլլայ պարտաթուղթին՝ պաշտօնագրով մը որուն կը միանայ պարտաթուղթին թիւը կրող նամակ մը և այդ թուականէն իրաւունք կունենայ ամէն վիճակահանութեան, և թիւն ելնելուն պէս իրաւունք ունի իր շահած գումարին ամբողջական վճարման։ Գնուած բաժնեթուղթին տոկոսները գնողին կը վերաբերին առաջին վճարումէն խկ։ Աւելորդ է պարզել բոլոր առաւելութիւնն որ յառաջ կուգայ պարտաթուղթեր գնելու այս միջոցէն այն անձանց համար որք ամիսը փոքր դրամներ ունին տրամադրելի։ Եւ որք օգտաշարապէս և երաշխաւորութեամբ կարող են ի կիր առնուլ իրենց փոքր խնայողութիւնները՝ յոյս ունենալով հարստութիւն չինել առանց զոհողութեան։ Միակ միջոց կարենալով ամիսը 20էն 100 ղրուշ տրամադրելի ընել պարտաթուղթերու գնման համար, առանց վնասու, նոյն իսկ եթէ բախտը նպաստաւոր չըլլայ ժամանակէ մը ետք կը տիրացուի տոկոս բերող պարտաթուղթի մը, 200էն 500 Ֆրփ դրամագլխոյ մը։

387

ՊԱՐՏԱԹՈՒՂԹԸ	Տարեկան վիճակահանութեանց թիւը	Դէմ թիւերուն գումարը	Քուրոնին տարեկան վճարումը	
Ցունաստանի Ազգ. Պանքան 4 %	3	Թիւ 27, Ֆր. 300,000	Ֆր. 16	ղրշ. 100
Քրէտիթ Իմմոպիլիէ տը Ֆրանս 3 %	6	,, 591, ,, 1,060,000	,, 15	,, 100
Անվերսի քօմիւնալ փարիզի 3 %	4	,, 352, ,, 1,500,000	,, 12	,, 100
Քաէտոր Ֆօն. իէ Եգիպտական 3 %	12	,, 312, ,, 1,500,000	,, 7.50	,, 50
Քրէտիթ Իմմոպիլիէ տը Ֆրանս անտոկոս	2	,, 444, ,, 314,000	,, 7. 5	,, 20
Անվերսի Քօմիւնալ Պրուսէլ քաղաքին	6	,, 141, ,, 295,000	,, 2.50	,, 20
Օսմ. պարտաթուղթ անտոկոս	6	,, 300, ,, 3,600,000	,, ...	,, 20

ԱՐԵՒԵԼԵԱՆ ԵՐԿԱԹՈՒՂԻՔ

ԵՐԹԵՒԵԿՈՒԹԻՒՆ ԸՆԴ ՄԷՋ Կ. ՊՈԼՍՈՅ ԵՒ ՔԻՒՉԻՒՔ-ՉԷՔՄԷՃԷԻ

Սկսեալ ի 1 Հոկտեմբեր (Ն. Տ.) 1892, մինչեւ ցնոր տնօրինութիւն

Կ. ՊՈԼՍԷՆ ՔԻՒՉԻՒՔ-ՉԷՔՄԷՃԷ

ԹՈՒԱՀԱՄԱՐ ԿԱՌԱԽՄԲՈՑ

	8	62	10	12	14	16	18	20	22	24	26	28	30	32	34	36	38	40	42	44	46	48				
	Առաւօտ												Իրիկուն													
	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.
Կ. Պոլիս ...	6 00	6 30	7 00	7 30	8 30	9 ...	9 30	10 ...	10 30	11 ...	11 30	12 ...	1 30	2 ...	2 30	3 ...	4 ...	4 30	5 ...	5 30	6 ...	6 30	...	...	...	...
Գում-գաբու ...	6 09	6 41	7 09	7 39	8 40	9 9	9 40	10 9	10 39	11 9	11 42	12 9	1 39	2 9	2 39	3 9	4 09	4 41	5 10	5 39	6 09	6 39	...	...	...	...
Եէնի-գաբու ...	6 13	..	7 13	...	8 44	9 13	9 44	10 13	10 43	11 13	11 46	12 13	1 43	2 13	2 43	3 13	4 13	4 45	5 14	5 43	6 13	6 43	...	...	...	...
Տաւուտ փաշա ...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...
Սամաթիա ...	6 19	...	7 19	...	8 50	9 18	9 50	10 18	10 49	11 19	11 52	12 19	1 49	2 18	2 49	3 19	4 19	4 51	5 20	5 49	6 19	6 49	...	...	...	...
Եէտի-գուլէ ...	6 23	6 53	7 23	7 48	8 54	9 20	9 54	10 20	10 54	11 23	12 00	12 22	1 53	2 20	2 53	3 23	4 21	4 56	5 25	5 55	6 23	6 55	...	...	...	...
Մագրիգիւղ ...	6 36	7 12	7 36	8 03	9 08	...	10 8	...	11 8	11 34	12 19	...	2 04	...	3 03	3 38	4 37	5 06	5 37	6 07	6 38	7 7	...	...	...	...
Այ Ստեֆանոս ...	...	7 26	...	8 12	9 17	...	10 17	...	11 17	11 44	...	...	2 13	...	...	3 47	4 47	...	5 46	6 17	..	7 16	...	...	...	...
Քիւչիւք Չէք. ...	...	7 36	...	...	...	...	...	...	...	11 53	...	...	...	...	...	...	...	...	...	6 26	...	...	...	...	...	...

ՔԻՒՉԻՒՔ-ՉԷՔՄԷՃԷԷՆ Կ. ՊՈԼԻՍ

ԹՈՒԱՀԱՄԱՐ ԿԱՌԱԽՄԲՈՑ

	9	11	13	15	17	19	21	23	25	27	29	31	33	35	37	39	41	43	45	47	49	61			
	Առաւօտ										Իրիկուն														
	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.
Քիւչիւք Չէք. ...	...	...	7 15	...	...	...	...	...	...	...	...	12 45	...	...	...	...	...	...	...	...	...	7 07	...	...	...
Այ Ստեֆանոս ...	6 25	...	7 24	...	8 30	...	9 30	...	0 30	11 25	...	12 57	...	...	2 25	...	3 57	4 58	...	5 58	...	7 22	...	...	...
Մագրիգիւղ ...	6 34	13	7 36	8 12	8 41	...	9 41	...	10 40	11 40	12 40	1 10	...	...	2 34	3 11	4 06	5 09	5 38	6 08	6 38	7 44	...	...	...
Եէտի-գուլէ ...	6 50	7 24	7 47	8 24	8 53	9 25	9 53	10 25	10 52	11 55	12 52	1 24	1 52	2 25	2 50	3 22	4 21	5 3	5 52	6 22	6 52	8 07	...	...	...
Սամաթիա ...	6 56	7 28	7 51	8 28	8 57	9 28	9 57	10 28	10 56	11 58	12 56	1 28	1 56	2 28	2 56	3 26	4 26	5 27	5 56	6 26	6 56	...	...	...	...
Տաւուտ փաշա ...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...
Եէնի-գաբու ...	7 02	7 34	7 57	8 34	9 03	9 34	10 03	10 34	11 02	12 04	1 02	1 34	2 02	2 34	3 02	3 32	4 32	5 33	6 02	6 32	7 02	..	...	...	...
Գում-գաբու ...	7 08	7 38	8 01	8 38	9 08	9 38	10 08	10 38	11 08	12 08	1 08	1 38	2 08	2 38	3 08	3 38	4 38	5 38	6 08	6 38	7 08	8 23	...	...	...
Կ. Պոլիս ..	7 16	7 46	8 09	8 46	9 16	9 46	10 16	10 46	11 16	12 16	1 16	1 46	2 16	2 46	3 16	3 46	4 46	5 46	6 16	6 46	7 16	8 32	...	...	...

Փոքր ծրարներն անխտիր կ'ընդունուին ամէն կառախմբի մէջ, իսկ մեծ ծրարք Պոլսէն Մագրիգիւղ կամ աւելի հեռի կայարաններու միջև բանող կառախմբոց մէջ միայն [illegible]

Ցնոր տնօրինութիւն, Թիւ 8. 10. 14. 43. 47 և Թիւ 49 կառախումբերը միայն վայրկեան մը կանգ պիտի առնուն ի Զէյթունպուրնու։ 1

ՇԻՐՔԷԹԻ ԽԱՅՐԻՅԷ

ԿԻՐԱԿՆՕՐԵԱՅ ԺԱՄԱՆԱԿԱՑՈՅՑ

1892 ՅՈՒՆՎ. 20 ՉՈՐԵՔՇԱԲԹԻ ՕՐԷՆ ՍԿՍԵԱԼ ՄԻՆՉԵՒ ՓԵՏՐ. 5

[illegible] ելնող շոգենաւեր

- 1 35 Եէնիմ. Մեզ. Պէօյիւք. Թար. Եէնիք. Միրկ. Ռ. Հիսար Պէպէք Արնվ. Գուրուչ. Օրթ. Պէշիկթաշ
- 1 40 Վանիք. Չէնկէլ. Պէյլէր. Գուզկ.
- 1 45 Պէպէք Արնավ. Գուրուչ. Օրթաք. Պէշիկ.
- 1 45 Պէյգօզ Բաշչաք. Չուպգ. Գանլըճ. Ա. Հիսար Գանտ. Վանիք. Չէնկ. Պէյլ. Գուզկ.
- 2 15 Պէյգօզ Բաշչաք. Եէնիք. Գանլըճ. Պօյաճ. Ռ. Ա. Հիսար Գանտիլ. Արնաւտ. Չէնկլք Պէյլպ. Օրթք. Գզկճ. Իւսկիւտար Պէշիկ Գապաթաշ
- 2 15 Եէնիմ. Մէզար. Պէօյք. Թարապ. Եէնիք. Միրկն. Ռ. Հիսար Պէպէք Արնվ. Գուրչ. Օրթք. Պէշիկթաշ.
- 2 50 Ռ. Ա. Գավաք Եէնիմ. Մէզարպ Պէօյիւքտ. Թարապ. Պէյգօզ Բ. պաշճէ Չուպուգլ. Գանլճ. Ա. Հիսար Գանտլ. Վանիք. Չնկլ. Պէյլպ. Գուզկ. Իւսկտ
- 3 15 Ա. Հիսար Գանտ. Վանիք. Չէնկլ. Պէյլպ. Գուզկ. Պէշիկթաշ
- 3 20 Եէնիմ. Մէզար. Պէօյք. Թարապ. Եէնիք. Ստէն. Միրկ Պօյաճ. Ռ. Հիսար Պէպէք Արնվ. Գուրչ. Օրթաք. Պէշք
- 4 15 Եէնիմ. Մէզար. Պէօյիւք. Թարապ. Եէնիք. Ստէն. Միրկ. Պօյաճ. Ռ. Հիսար Պէպէք Արնավ. Գուրչ. Օրթաք. Պէշիք.
- 4 45 Պէյգօզ Բաշչճ. Չուգուլ. Գանլճ. Ա. Հիսար Գանտիլլի Վանիք. Չէնկլ. Պէյլպ. Գուզկ. Պէշիք.
- 5 45 Եէնիմ. Մէզար. Պէօյք. Թարապ. Պէյգօզ Եէնիք. Ստէն. Գանլճ. Պօյաճ. Ռ. Հիսար Պէպէք Արնավ. Գուրչ. Պէյլպ. Օրթաք. Պէշիքթաշ
- 7 — Միրկն. Ռ. Ա. Հիսար Գանտ. Արնվտ. Չնկլ. Պէյլպէյ. Օրթք. Գզկճ. Պէշիք. Իւսկ.
- 7 — Եէնիմ. Մէզարպ, Պէօյիւք. Թարապ. Պէյգ. Բաշչաք. Եէնիք. Միրկ. Գանլճ. Ռ. Ա. Հիսար Գանտիլ. Արնավ. Չէնկէլ. Պէյլ. Օրթաք. Գուզկ. Պէշիք. Իւսկ.
- 7 45 Ա. Ռ. Գավ. Եէնիմ. Մէզպ. Պէյիւք. Թարպ. Եէնիք. Միրկէօն. Ռ. Հիսար Պէպէք. Արնվ. Գուրչ. Օրթաք. Պէշիկ.
- 8 45 Եէնիմ. Մէզարպ. Պէօյիւքտէրէ Թարապիա Պէյգօզ Բաշչաք. Չուպ. Գանլ. Ա. Հիսար Գանտ Վանիք. Չէնկ. Պէյլ. Գուզկ. Իւսկ.
- 9 — Եէնիմ. Մէզարպ. Պէօյիւքտ. Թարպ. Եէնիք. Ստէնիա Պօյաճ. Ռ. Հիսար. Արնավ Օրթ. Պէշիկ.
- 10 15 Ա. Գավաք Մէզարպ. Պէօյիւք. Թարապիա Եէնիք. Միրկ. Ռ. Հիսար Պէպէք Արնավ. Գուրչ. Օրթ. Պէշիք.

Կամուրջէն ելնող շոգենաւեր

- 2 30 Պէշիք. Օրթաք. Արնվ. Ռ. Հիսար Միրկ. Եէնիք. Թարապ. Պէօյիւք. Ա. Գավաք
- 3 15 Իւսկ. Գուզկ. Պէյլէր. Չէնկ. Վանիք. Գանտ. Ա. Հիսար. Գանլըճա. Չուպգ. Բաշչաքճէ Պէյգօզ
- 3 40 Պէշիք. Օրթաք. Գուրուչ. Արնվք. Պէպէք Ռ. Հիսար Միրկ. Եէնիք. Թարապ. Պէօյիւք. Մէզարպ. Եէնիմ.
- 4 10 Գապաթ. Իւսկ. Պէշիք. Գուզկ. Օրթ. Պէյլ Չէնկէլք. Արնավ. Գանտ. Ա. և Ռ. Հիսար Գանլըճ. Միրկ. Եէնիք. Բաշչաք. Պէյգ Թարպ. Պէօյիւքտ. Մէզար Եէնիմ.
- 4 30 Պէշիկ. Օրթաք. Գուրչ. Արնավ. Պէպէք Ռ. Հիսար. Միրկ. Ստէնիա. Եէնիք. Թարպ. Պէօյիւք. Մէզարպ. Եէնիմ.
- 5 15 Իւսկ. Պէշիք. Օրթ. Գուր. Արնվ. Պէպէք Ռ. Հիսար Միրկ. Եէնիք. Թարպ. Պէօյիւք. Մէզպ. Եէնիմ. Ռ. Ա. Գավաք
- 5 20 Իւսկ. Պէշիք. Գզկճ. Օրթաք. Պէյլէրպէյ Չէնկլք. Արնվտ. Պէպէք Գանտիլ. Ա. Ռ. Հիսարը Գանլճ. Միրկէօն
- 6 — Գապաթ. Իւսկ. Պէշիք. Օրթաք Արնավ. Պէպէք Ա. Ռ. Հիսար Միրկ. Եէնիք. Պէյգօզ Թարպ. Պէօյք. Մէզարպ. Եէնիմ.
- 7 — Պէշիք. Իւսկ. Գուզկունճ. Պէյլէր. Չէնկէլ Արնավ. Գանտ. Ռ. Հիսար Պօյաճ Գանլըճա Եէնիք. Թարպ. Պէօյիւք. Մէզար. Ա. Գավաք.
- 8 30 Պէշիկթաշ Օրթ. Գուրչ. Արնվտ. Պէպէ Ռ. Հիսար Միրկ. Եէնիք. Թարապ. Պէօյիք. Մէզարպ. Եէնիմ.
- 9 15 Պէշիկ. Օրթաք. Արնավ. Գանտլ. Ռ. Հիսար Պօյաճ. Գանլճ. Եէնիք. Պէյգօզ. Թարպ. Պէօյիւք. Մէզար. Եէնիմ.
- 10 5 Գապ. Գուզկ. Պէյլէր. Չէնկ. Վանիք. Գանտլ. Ա. Հիսար Գանլըճա Չուպուգ. Բաշչ. Պէյգ. Մէզպ. Ռ. և Ա. Գավաք.
- 10 15 Գապ. Պէշիք. Իւսկ. Գուզկ. Պէյլ. Չէնկէլք. Գուրուչ. Արնավ. Գանտլ. Ա. Ռ. Հիսար Գանլճ. Միրկ. Եէնիք. Բաշչաք. Պէյգօզ
- 10 20 Պէշիկթաշ, Օրթաք. Գուրուչ. Արնավ. Պէպէք Ռ. Հիսար Պօյաճ. Միրկէօն Ստէնիա Եէնիք. Թարպ. Պէօյք. Մէզարպ. Եէնիմ.
- 11 10 Իւսկ. Գուզկ. Պէյլէր. Չէնկ. Վան. Գանտ. Ա. Հիսար Գանլըճ. Բաշչ. Պէյգ.
- 11 20 Պէշիք. Օրթաք. Արնվ. Պէպէք Ռ. Հիսար Միրկ. Եէնիք. Թարապ. Պէօյիւք. Մէզար. Եէնիմ.
- 11 30 Պէշիք. Գուզկ. Օրթ. Պէյլէր. Չէնկ Վանիք. Պէպէք.
- 12 15 Պէշիք. Օրթաք. Գուրչ. Արնավ. (Այս շոգենաւը դէպ [illegible] մինչև Գուրչ. պիտի ելթայ

ԼԻՒՆԻՕՆ L'UNION

ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԱՆԱՆՈՒՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ ԸՆԴԴԷՄ ՀՐԴԵՀԻ ԵՒ ԿԵՆԱՑ

Հաստատեալ ի Փարիզ, իւր կեդրոնավայրն, Վանք փողոց, 15

ՎԱՐՉԱԿԱՆ ԽՈՐՀՈՒՐԴ ԵՒ ՏՆՕՐԷՆՈՒԹԻՒՆ

33

ՀՐԴԵՀԻ ՃԻՒՂ

ՀԻՄՆԵԱԼ 1828ԻՆ

Դրամագլուխը	Ֆր. 10,000,000
Պահեստի դրամ	» 6,700,000
Գանձելի ապահովագին (Բօնք)	» 63,770,000
1890ի հասոյթք	» 15,000,000
Հրդեհի վնասուց վճարուած	» 160,570,000

Պ. Պ.

Ա. Տ'ԷՅՇԹԱԼ, [illegible] երեսփոխան, Նախկին վարիչ Ֆրանսական Պանքայի, Նախագահ Ֆրանսայի Հարաւային Երկաթուղեաց ընկերութեան, ՆԱԽԱԳԱՀ

Ս. ՄԱԼԷ, Մալէ Եղբարց Դրամատունէն, Նախագահ «Բարիզ-Լիոն-Մէտիթէրրանէ» իր կաթուղեաց ընկերութեան, Նախագահ Օսմ. Կայս. Պանքայի, ՓՈԽ-ՆԱԽԱԳԱՀ ԻՒՆԻՕՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԵԱՆ։

Թ. ՕՏԷՌ, Նախկին դրամատէր, Նախագահ Վիէյլ Մօնթանեի և Երինաքի ածխահանաց Ընկերութեան։

ՀԻՒՐՈՒԷԼ, Նախագահ Մէլիւզինի՝ Ծովային Ապահովագրական ընկերութեան։

ՊԷՀԻ ՏՆՕՐԷՆՈՒԹԻՒՆ) Պ. Պ. ՇԱՌԼԸ ՌՕՊԷՐ. Նախկին պետական խորհրդական, ՏՆՕՐԷՆ
Պառօն Ժ. ՍԸՌԻՋ, Նախկին Նշմական քննիչ, ՓՈԽ-ՏՆՕՐԷՆ

Պ. Պ.

Ս. ՃԷՅՄՍԸՆ, Հօթինկէր և Ընկ. դրամատանց տունէն։

Ֆ. ՄԻՇՕ, Նախկին Նախագահ Սէնի Առեւտրական Դատարանին, վարիչ Ֆրանսական Պանքայի, վարիչ Ֆրանսայի Հիւսիսային երկաթուղւոյն։

Հ. ՄԻՐԱԲՕ, Միրապօ Բաքար, Բիւրաթի և Ընկ. դրամատանց տունէն։

Ա. ԹԻՒՐՆԷՅՍԸՆ, Լիոնի երկաթուղեաց Ընկերութեան վարիչ։

Ա. ՎԷՐՆ, Վէրն և Ընկ. դրամատանց տունէն, վարիչ Ֆրանսական պանքայի, անդամ Ֆրանսայի Հիւսիսային երկաթուղեաց ընկերութեան, վարիչ Օսմ. պանքային։

ԿԵՆԱՑ ՏՆՕՐԷՆՈՒԹԻՒՆ) Պ. Պ. ԱԼՊԷՐ ՖՈԹ, Տնօրէն
ԷՕԺԷՆ ԼԸ ՍԷՆ, Փոխ-Տնօրէն

ԿԵՆԱՑ ՃԻՒՂ

ՀԻՄՆԵԱԼ 1829ԻՆ

Դրամագլուխը	Ֆր. 10,000,000
Պահեստի դրամ.	» 93,8
Կենաց համար վճարուած	» 59,000,000
Ապահովագրեալ գումարը	» 243,580,000

Ընկերութեան դրամատեարք ի Կ. Պոլիս. ՕՍՄ. ԿԱՅՍ. ՊԱՆՔԱ

Մանրամասն տեղեկութեանց համար դիմել առ Մասնաւոր Տնօրէնն Կ. Պոլսոյ, ՍԻՄՈՆ ՔԱՅՍԷՐԼԵԱՆ, Ղալաթիա, Մահմուտիէ փողոց, Քամոնտօ Պանգայի դիմաց, Երամեան խան, Թիւ 2